

Helyi Esélyegyenlőségi Program

SZOMOR KÖZSÉG

ÖNKORMÁNYZAT



2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település története, bemutatása	3
Története	6
Nevezetességei	6
Nevezetességek:.....	7
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	57
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	62
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	70
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	73
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	75
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	75
1. A HEP IT részletei	75
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
3. Megvalósítás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
4. Elfogadás módja és dátuma	91

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Szomor Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település története, bemutatása

Szomor Komárom-Esztergom megyében, a [Gerecse](#) hegység és a [Zsámbéki-medence](#) között fekvő település, [Gyermelytől](#) 2, [Máriaalomtól](#) 6, [Epöltől](#), [Zsámbéktól](#), [Bajnától](#) 8-8, [Esztergomtól](#) 27, [Tatabányától](#) 24 km Budapesttől 37 km távolságra található.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció



Településünk elhelyezkedése nagyon kedvező, mivel a fővároshoz nagyon közel van és személyautóval és tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető. A település fejlődésére kedvezően hat. A település fejlődése a növekvő energiaárak miatt a jövőben a megújuló energia minél szélesebb körben való felhasználásával lenne biztosítható. Intézményeink energia költségeinek csökkentése érdekében az energiagazdálkodásunkra egyre nagyobb figyelmet kell fordítanunk a jövőben és a beruházásain tervezésénél is nagy figyelmet kell fordítani az energiafelhasználás minimalizálására. Az általános iskolánkban az oktatás színvonala igen magas, melyet a szakképzett pedagógusoknak köszönhetünk. A továbbiakban is a nyugdíjba vonuló kollégák álláshelyeire fiatal szakképzett pedagógusok foglalkoztatását tervezzük. Szeretnénk lakhatást biztosítani az itt munkát vállaló fiatal pedagógusoknak, ezért szolgálati lakás építése, vagy régi önkormányzati épületben lakás kialakítása volna szükséges. A gyermeklétszám növekedésére számítva szükség lenne az iskola bővítésére, szeretnénk további osztálytermeket kialakítani.

Az energiafelhasználáshoz kötődik még a település bank automatával való ellátása is. A bankomat működtetéséhez energia szükséges. Amennyiben az energia költségeink a fejlesztések által csökkennek a Községi Ház főbejárata mellé bankomat telepítését tervezzük, mivel a lakosság a jövedelmét számlára kapja és helyben pénzfelvételi lehetőség nincsen. A gépjárművel nem rendelkező lakosoknak igen nagy gondot okoz a pénz felvétele.

Szomoron található a Kakukk-hegy gyönyörű természeti képződmény. Lehetőséget biztosít egy szélérőmű telepítésére, amely az egész község energiaellátását biztosíthatná. A hegy jelenleg magánkézben van, de az Önkormányzat célul tűzte ki a megvásárlását, hogy Önkormányzati tulajdonba vegye.

Évente megrendezésre kerül az országos túra a „Szomor 23”, amelyen egyre többen vesznek részt. A túra útvonal érinti a védett növényzettel rendelkező Kakukk-hegyet is és mivel magánkézben van, a tulajdonosoktól engedélyt kell kérni a túraútvonal kitűzéséhez. Ha magánkézbe kerül a hely akkor a jövőben egy Kakukk-hegyi tanösvény létrehozására is sor kerülhetne, mely a környezetvédelem fontosságára való figyelemfelkeltés, ismereteink bővítése, a növény és állatvilág megismerése miatt a közösség környezetvédelmi tudatosságának fejlesztéséhez hozzájárulna.

Az intézményeinkben a napenergiafelhasználása lenne a legcélszerűbb. A közvilágítás a közbiztonság miatt igen fontos, de költségvetésünket eléggé megterheli. Ezért a közvilágítás korszerűsítése nagyon sürgető, mely LED-es világítás kiépítésével vagy időzített világítással a költségei jelentősen csökkenthetőek lennének.

Napjainkban településünk elhelyezkedése miatt igen sokan költöznek Szomorra. Településünk nagyon szép, tiszta és rendezett. Vannak azonban felújításra és egyben átalakításra szoruló önkormányzati épületeink. Célul tűztük ki, hogy ezeket az épületeket az önkormányzat felújítja és a település mindenkorai igényeinek megfelelő használatra alakítja át. Jelenleg 1500 fő alatti településeken a posták bezárására számítva a lakosság érdekében postahelyiség kialakítására is szükség van.

A település külterületén aktív gazdálkodás folyik. De a településen lakók is megtermelik a háztartásukban feldolgozandó zöldséget és gyümölcsöt. Östermelőink és a lakosság termékeinek értékesítéséhez egy piac kialakítása nemcsak a házas, egészséges alapanyaghoz jutást biztosítaná a helyben élőknek, de a közösségi életre is kedvezően hatna.

A településen élő közösségre jellemző az összefogás, egymás segítése és közösségi programokra való igény. Szomoron vannak civilszervezetek és az intézmények, akik a programok döntő többségét szervezik. Szükség lenne egy agilis művelődésszervezőre, aki a település valamennyi rendezvényét koordinálná. A helyi programok mellett a környező településeken is fellép a sváb nemzetiségi tánccsoport és a testület is szokott baráti látogatást tenni, kirándulást szervezni vagy az iskola tanulói sportversenyeken és tanulmányi versenyeken szoktak részt a környező településeken.

Nagy szükség lenne egy önkormányzati „falubuszra” mely a csoportok utaztatását könnyítené meg.

Somodorpusztá Szomor településhez tartozik közigazgatásilag, azonban állami tulajdonban van. Az önkormányzat szeretné, ha önkormányzati tulajdonba kerülne. Az önkormányzati tulajdonba kerülést követően Somodopusztán is fejlesztéseket lehetne véghez vinni.

Az útjaink és járdáink felújítását követően a környezettudatos és egészséges életmódhoz kapcsolódva a környező kerékpárúttal való összekötése a településnek nagyon fontos lenne. Ezért a jövőben célunk kerékpárút építése.

Van Szomoron egy focipálya, amely csak egy szimpla zöldterület. Ezen a területen egy modern sportpálya kialakításával a lakosság sportolni vágyó lakosságának teremtenénk lehetőséget a napi sporttevékenység végzéséhez és a csoportos sportok üzéséhez.

A településünk szépségéhez még az is hozzájárulna, ha folytatnánk az elkezdett fásítást a Szomorra vezető utak mellett. Az idelátogatók már a településre vezető út melletti fák szépségében is gyönyörködhetnének.

Ahhoz, hogy a településen minden rendben legyen és a szükséges problémák folyamatosan megoldásra kerüljenek szükséges a polgármester mellé egy gyakorlati feladatok megoldásához, egy ezermester vagyis falugondnokra. A falugondnok a településen és intézményeinkben felmerülő feladatokat végezné, ezzel nagy terhet venne le a polgármester válláról.

Története

Szomor és környéke már ősidők óta lakott helynek számít, környékén szinte minden idetelepedett nép, kultúra nyomára rátaláltak. Például Pusztasomodor helyén az 1800-as években egy majdnem teljes négykerekű római kocsit találtak, amely a Magyar Nemzeti Múzeumba került.

A település nevének első említése 1269-ből való **Zumur** alakban.

Az 1200-as években két faluból állt, az egyik Simon fia Chak birtoka, a másik részt 1269 előtt Pousa fia Endre bírta, s ezt halála után rokonai, Őrseji Chepan és András (Őrsej elpusztult szomszédos falu volt) nővére hitbére fejében átadták **Besenyei Moch** -nak, a veszprémi püspök szervienseinek, és ezt a szomszédos őrseji és epeli nemesek előtt elhatárolták.

Egy 1327 évi okl. szerint **Szomori Bench fia Tyba, Symeg-i** (Sümeg-i) 2- ekényi földjét eladta a veszprémi püspöknek. (Symeg ma faluhely Epöl határában DK-re **Benchyvár** néven, mely az itt birtokos **Szomor Bench** nevét őrzi.)

Itt volt található volt **Somod** is, mely az 13. században többnyire a szomszédos **Symeg** (Sümeg) faluval együtt szerepel, egy 1244. évi oklevélkivonatban tűnik fel, ekkor egy része gazdát cserélt. (Somodor ma pusztája Szomor határában ÉK-re, Somodorpusztája.)

Szomor határában a korabeli iratok még az 1200-as években említik a régi, rómaiak által épített nagy utat: "...de ZUMUR iuxta MAGNAM VIAM qua itur Albam...".

A falu birtokosai a későbbiekben a Pázmándy családbeliek voltak. Azonban a törökök pusztává tették a falut, de az újjáépült, s az 1760-as évekig nagyrészt református magyarok lakták. A település új földesura Sándor gróf azonban a református magyar lakosság helyébe katolikus svábokat telepített.

Az XIX. században a falu birtokosa a gr. Sándor család, (gr. Sándor Móricz és neje, Metternich hercegné) valamint a Kézdi-Vásárhelyi család. E család tagja Kézdi-Vásárhelyi Imre a település híres orvosa, régész és humanista, akinek a település környékén talált tárgyakból híres régészeti gyűjteménye volt. Egy egész bronz kovácsműhelyt, több domborműves és feliratos sírkövet adományozott a Nemzeti Múzeumnak.

Róla nevezték el Szomor általános iskoláját is, amely a volt kastélyában működik.

A falu szomorú eseménye volt az 1946-os kitelepítés, ekkor a községben élő német anyanyelvű családok közel 90 százalékát kitelepítették.

Nevezetességei

Római katolikus templom – Építési ideje ismeretlen, 1759-ig a reformátusoké volt, majd a XVIII. század végén átalakították.

Római katolikus temetőkápolna – XIX. században épült, műemlék.

Nepomuki Szent János-szobor – 1807-ben Neumann Lipót készítette.

Világháborús emlékmű

Kézdi-Vásárhelyi Kastély

Szomor Község jelképei

Szomor község címere kék színű, egyenes oldalú csücskös pajzs. A címer kitölti az egész címerpajzsot, rajta Szent Mihály arkangyal látható, amint legyőzi az ördögöt.

Szent Mihály ezüsttel, az ördög feketével ábrázolt. Szent Mihály feje körül glória, ami aranyszínű.

Szent Mihály arkangyal a szomori egyházközség védőszentje.

Szomor község zászlaja: téglalap alakú fehér alapon középen a település címere

Szomor község pecsétje

Szomor község pecsétje kör alakú, benne a község címerével, amelynek körirata „Szomor község 1990”.

Nevezetességek:

Nepomuki Szent János-szobor – 1807-ben Neumann Lipót készítette



Római Katolikus templom



Kézdi-Vásárhelyi Kastély - Kézdi-Vásárhelyi Kastély, mely jelenleg a helyi Általános Iskolának ad helyet



Copf stílusú Római katolikus temetőkápolna – XIX. században épült, műemlék.



Értékeink, küldetésünk

Településünk lakossága büszke a sváb nemzetiségi felmenőire. Sajnos egyre csökken az igazi sváb lakosok száma. Fiataljaink azonban a mai napig őrzik a hagyományainkat, a sváb emberek viseletét, szokásait. Az óvodánkban is iskolánkban is német nemzetiségi oktatás folyik.

Híres hegyünk a Kakukk-hegy, mely védett növényekkel tarkított két pupú szépség, a település büszkesége. Őrizzük és védjük védett növényzetét és állatvilágát.

Az általános iskolánknak a Kézdi-Vásárhelyi kastély ad helyet. A család leszármazottjával a mai napig tartjuk a kapcsolatot, aki szívesen vesz részt rendezvényeinken.

A temetőben található kápolna műemlék.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szomor község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Szomor Község Önkormányzata célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek figyelembevételével a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települése esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy Szomor községben élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzdenek. A program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. A terv a hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően a program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Ezért elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Szomornak az esélyegyenlőségi célcsoportokat - mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozása csak a 2010-ben elfogadott Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és terve (2010-2018) van.

2011-ben a Képviselő-testület elfogadta a 4/2011. (IV.1.) számú önkormányzati rendeletét az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátási formák helyi szabályozásáról.. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII.30.) Korm. hat.), majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Az Új Roma Stratégia a társadalom peremén élő roma lakosság társadalmi-gazdasági befogadására irányuló, a romák egyenlőségét és társadalmi részvételét elősegítő intézkedéseket fogalmazza meg. Célja a romák esélyegyenlőségének, valamint társadalmi befogadásának és részvételének elérése.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyermekeknek Nemzeti Stratégia célja elsősorban az, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

A Stratégiát a 1004/2010. (I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. Célja a szakmai, a magán és a családi élet jobb összehangolhatósága, a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele, a politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentése, az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése, a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása, a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségének leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Az Országgyűlés 2009-ben a 81/2009. (X.2.) OGY határozatában fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégiát. A Stratégia célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre bontották. Az első rész 2010-2022-ig, a másik 2023-2034-ig tervezhető. Az egyik legfontosabb cél az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén, valamint olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor erkölcsi elismerése, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás.

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot a fogyatékos személyek élethelyzetének javítása, illetve esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése.

A HEP-ekben leképződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31.§ (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzatokról szóló törvény az önkormányzatok számára kötelező jelleggel írja elő a gazdasági program elkészítését. Szomor Község Önkormányzatának gazdasági programja meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével próbálja az életminőség javítását és az esélyegyenlőséget a községben biztosítani.

Az Önkormányzat a munkaerőpiacon nehezen elhelyezkedni tudó személyeket foglalkoztat közmunkában. Nagy figyelmet fordít a sokgyermekes és gyermeküket egyedül nevelő családok, valamint az átmenetileg nehéz anyagi helyzetbe került családok és idősek támogatására. Az Önkormányzat anyagilag támogatja a gyermekeket, családokat (rendszeres gyermekvédelmi támogatás stb..). Az ehhez szükséges összegeket a költségvetésben mindig biztosítják.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

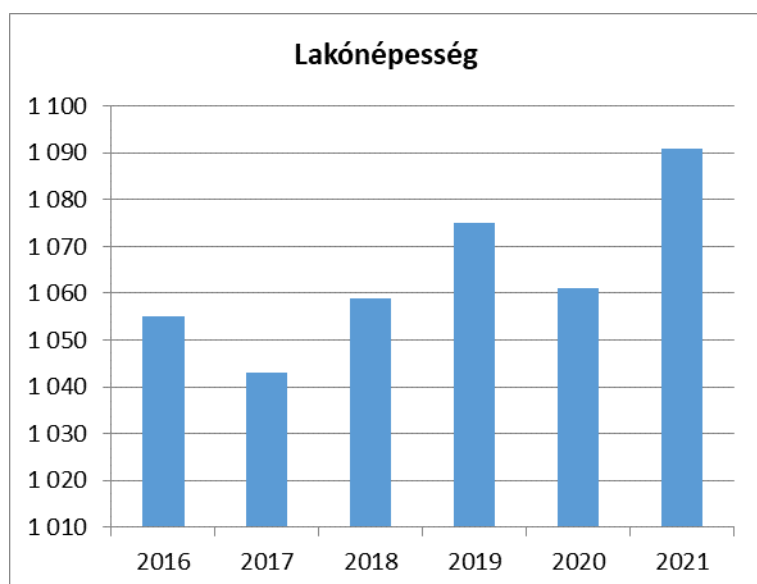
Szomor Község a Közép-dunántúli Régióban, azon belül Komárom-Esztergom megye Tatabányai Kistérségében található. Szomor község rendelkezik a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzési Tervével (2010-2018). A Tatabányai Többcélú Kistérségi Társuláson keresztül biztosított az önkormányzati szociális feladatok ellátása. Az ESZI a társadalmilag nehéz helyzetbe került családok problémájával foglalkozik. Az ESZI heti egy alkalommal ügyfélfogadást tart Szomoron.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló releváns adatokat a fenti dokumentumok alapján, a TEIR adatbázisból, Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Tatabányai Kirendeltsége által szolgáltatott adatok valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a népszámlálási adatokból indultunk ki.

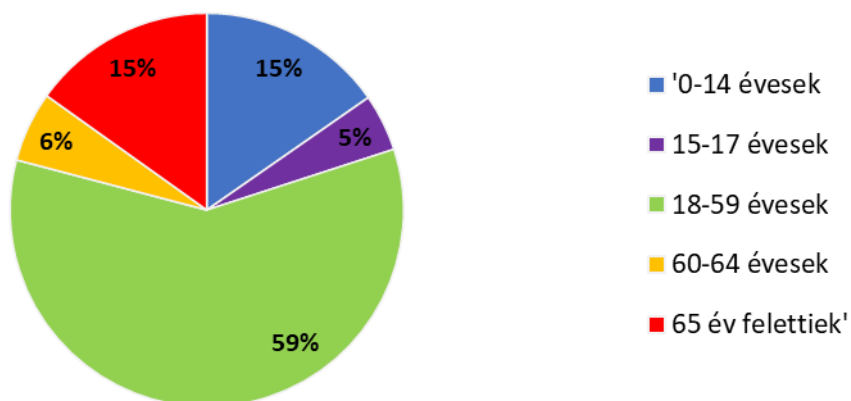
Gyermely Komárom-Esztergom megye keleti határánál fekszik, Fejér megye határának közelében, a Keleti-Gerecse lábánál. Esztergomtól 28 km-re délnyugatra; Tatabányától 22, Tatától 30 km-re keletre található.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 055	bázis év
2017	1 043	98,86%
2018	1 059	101,53%
2019	1 075	101,51%
2020	1 061	98,70%
2021	1 091	102,83%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

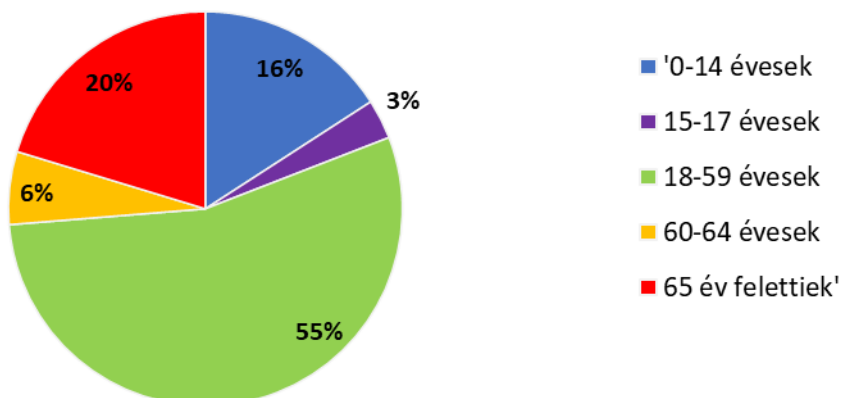


2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	555	586	1141	48,64%	51,36%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			31	2,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	85	93	178	7,45%	8,15%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	26	19	45	2,28%	1,67%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	328	320	648	28,75%	28,05%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	32	35	67	2,80%	3,07%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	84	119	203	7,36%	10,43%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



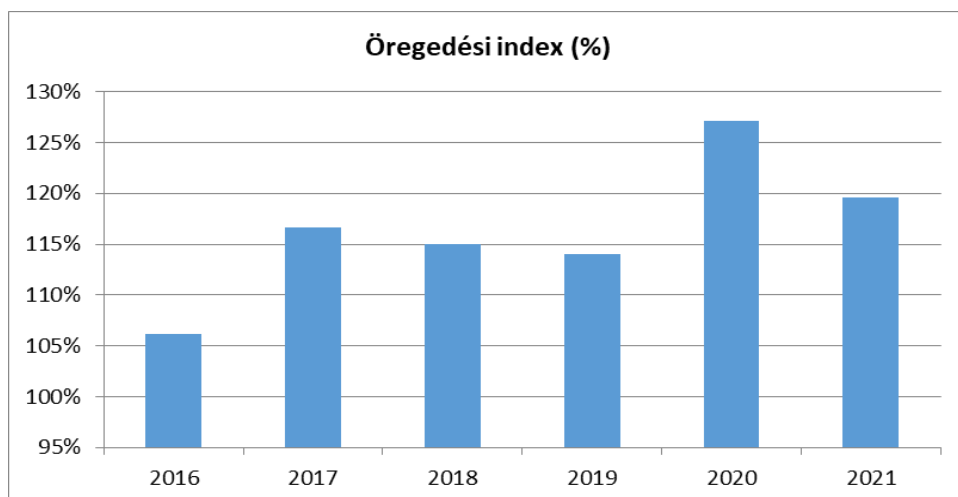
Állandó népesség - nők életkori megoszlása



3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	189	178	106,18%
2017	189	162	116,67%
2018	192	167	114,97%
2019	203	178	114,04%
2020	211	166	127,11%
2021	208	174	119,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Szomor index alapján a lakosságszám 2017-től enyhe növekedést mutat. A települést a statisztikai adatok alapján az „előregedés” a 2020-as évben tetőzött, sajnos a születések száma igen alacsony, ezért más kistépelölésekhez hasonlóan az előregedés fenyegeti a települést.

A településen bevándorlók száma növekedést mutat, és az életkort tekintve a 0-14 éves korúak számának növekedése és a halálozásának száma közel azonos ütemben növekszik.

Ez azzal magyarázható, hogy a településre költöző családok a közép és idős korúakból áll.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	21,99
2017	-10,49
2018	16,18
2019	12,18
2020	-9,36
2021	34,39

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-0,96
2017	-2,86
2018	-1,90
2019	0,94
2020	-5,62
2021	-11,15



Magyarországról – a környező országokhoz hasonlóan – elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége. A fejlődő országokban ez a folyamat később kezdődött – ezeken a

területeken jelenleg még mindig magas a születések száma, s csak lassan mérséklődik. Napjainkban globális szinten egyfelől a *népességrobbanás*, másfelől az *előregedés* okozta hatásokkal, problémákkal kell szembenéznünk.

A település helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
speciális szűrőprogramok és egészségmegőrző programok hiánya	évi 1 szűrés, tájékoztatás egészséges életmódról, fiataloknak családvezetési program szervezése
hagyományőrző rendezvények szervezése	Pályázati forrás felhasználásával meglévő nemzetiségi rendezvények megszervezése
A gyermekek alapvető kresz ismeretének hiánya	Gyermekek számára közlekedési ismeretek tájékoztató program szervezése, kresz park létesítése
Közösségi Ház kihasználatlansága, fiataknak és az időskorúaknak nincsen lehetőségük találkozni, közös programok szervezése, megrendezése nehézséget okoz	Programszervező, kulturális szakember alkalmazása, a közösségi ház bővítése Ifjúsági és Idős Klub helyiséggel
Bel- és külterületi utak és járdák állapota nem megfelelő	Utak, járdák felújítása
Somodorpusztán jelentős probléma az egészséges ivóvíz biztosítása	Egészséges vízellátás biztosítása pályázati segítséggel
Településen szükséges lenne forgalomlassításra mert a főút nagyon forgalmas és a járművek nagy sebességgel hajtanak át rajta és igen balesetveszélyes	Forgalom lassító táblák kihelyezése, szigetek kialakítása a biztonságos közlekedés érdekében
Buszjáratok gyakorisága nem megfelelő, nehézséget okoz a lakosság számára	Buszjáratok gyakoriságának sűrítése
A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális személtelhelyezés, növekvő zöldfelületek
A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése, árkok kövezése, tisztítása
Szabadtéri színpad hiánya	A sétálóutcában a rendezvények megtartásához szükséges színpad beszerzésére
Nyilvános mosdó, illemhely hiánya	Szabadtéri rendezvényekhez illemhely biztosítása, építése
Megújuló energia hiánya	Szélerőmű létesítése
Intézmények energiaköltségei magasak	Intézményeink napenergiával való ellátása
Pénzfelvételi lehetőség hiánya	Bankomat telepítése
Közvilágítás költsége magas	LED-es közvilágítás kiépítése, időszakos közvilágítás
Kakukk-hegy magántulajdonban	Kakukk-hegy megvásárlása
Önkormányzati épületek rossz állapota	önkormányzati épületek felújítása, átalakítása
Környezettudatos életmód, helyi védett növényeink ismeretének hiánya	Kakukk-hegyi tanösvény létesítése
Egészséges élelmiszerek (zöldség, gyümölcs) értékesítés és beszerzés hiánya	Helyi Piac létrehozása
Somodorpuszta állami tulajdonú	Somodorpuszta önkormányzati tulajdonba vétele
Somodorpuszta szolgáltatások elmaradása	Somodorpuszta fejlesztése
Kerékpárút hiánya	Kerékpárút építés
Modern sportpálya hiánya	Sportpálya építés
Falugondnok hiánya	Falugondnok alkalmazása

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira, -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység. (a”a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területéről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége is ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A magyarországi romák az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak, azonban Gyermely településen azonban romák nem élnek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincs a jövedelmi és vagyoni helyzetről adat. Általánosságban azonban a szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

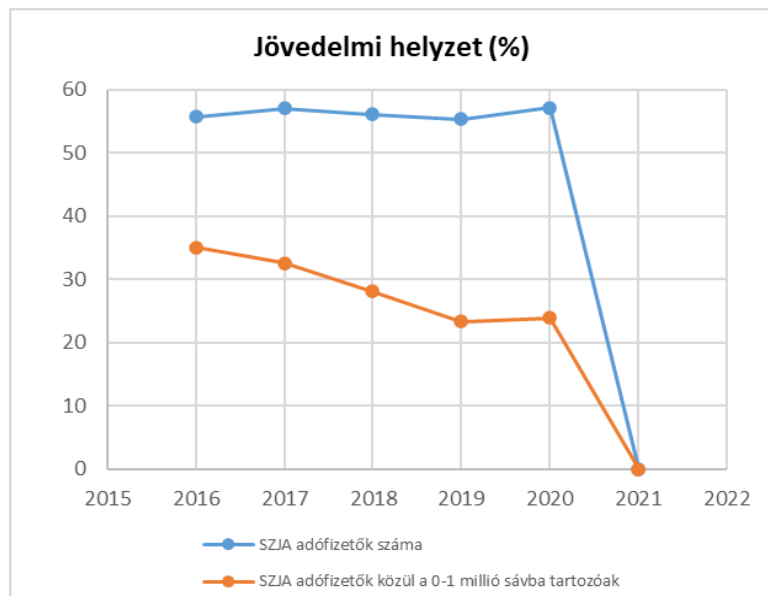
Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek. roma Szomoron roma lakosok nincsenek, mivel sváb településen a romák nem szívesen telepednek le.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában

		%-ában (TS 060)
2016	55,71	35,02
2017	57,05	32,60
2018	56,09	28,05
2019	55,30	23,30
2020	57,13	23,88
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

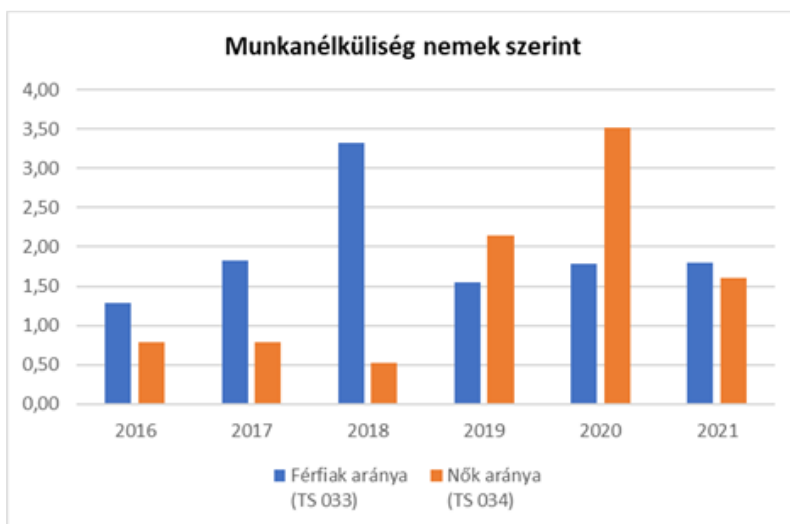


A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,29	0,79	1,04%
2017	1,82	0,79	1,31%
2018	3,32	0,53	1,93%
2019	1,55	2,14	1,85%
2020	1,79	3,52	2,66%
2021	1,80	1,61	1,71%

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Megállapítható, hogy Szomoron a nyilvántartott álláskeresők száma a 2020-as évben tetőzött, azonban a 2021-es évben jelentősen csökkent. A lakosság összetételével magyarázható. A település lakossága előregedést mutat. Így a A korcsoportos elemzést tekintve, a 56-61 éves korúak körében a legmagasabb az álláskeresők száma.

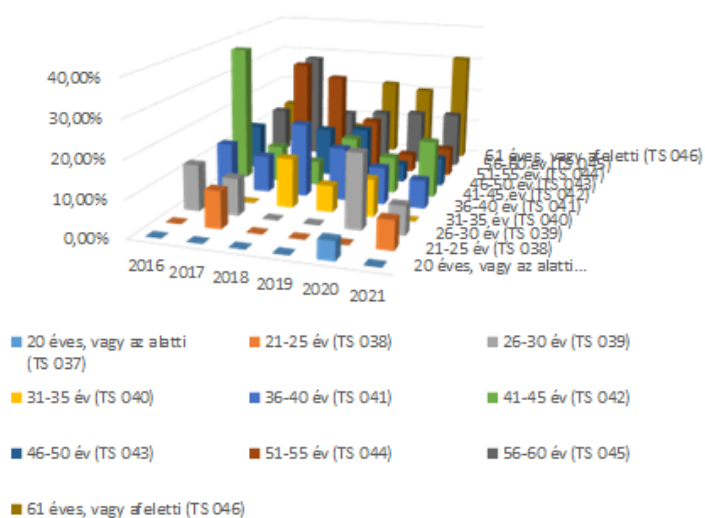


3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	8	10	15	14	20	13
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	5,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%	7,69%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	4,00	1,00
	%	12,50%	10,00%	0,00%	0,00%	20,00%	7,69%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	13,33%	7,14%	10,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	1,00	3,00	2,00	2,00	1,00
	%	12,50%	10,00%	20,00%	14,29%	10,00%	7,69%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00
	%	37,50%	10,00%	6,67%	14,29%	10,00%	15,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	0,00	2,00	2,00	1,00	1,00
	%	12,50%	0,00%	13,33%	14,29%	5,00%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	3,00	4,00	2,00	1,00	1,00
	%	0,00%	30,00%	26,67%	14,29%	5,00%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	3,00	2,00	2,00	3,00	2,00
	%	12,50%	30,00%	13,33%	14,29%	15,00%	15,38%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	0,00	1,00	3,00	4,00	4,00
	%	12,50%	0,00%	6,67%	21,43%	20,00%	30,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

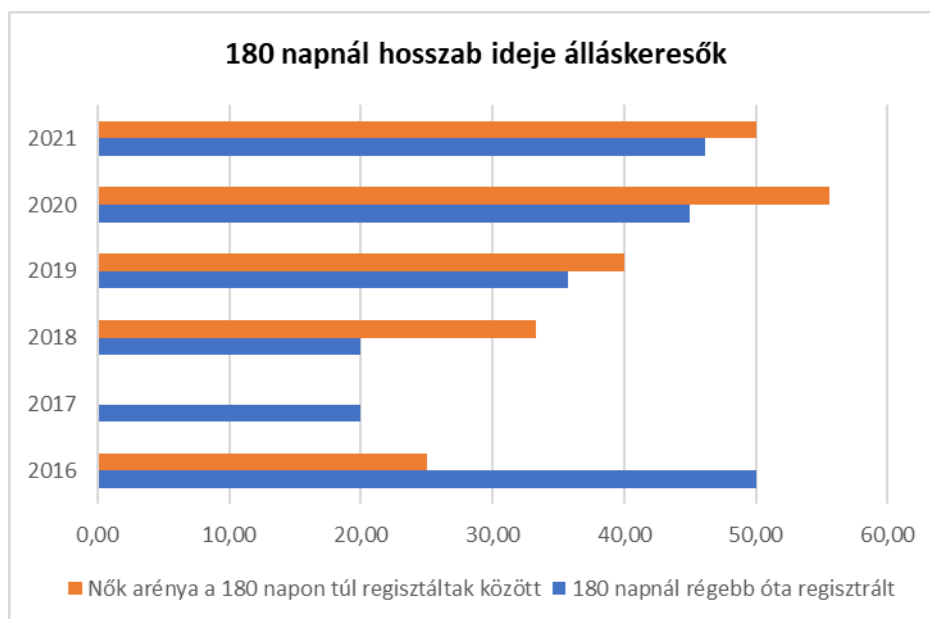
Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint



3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	50,00	25,00
2017	20,00	0,00
2018	20,00	33,33
2019	35,71	40,00
2020	45,00	55,56
2021	46,15	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



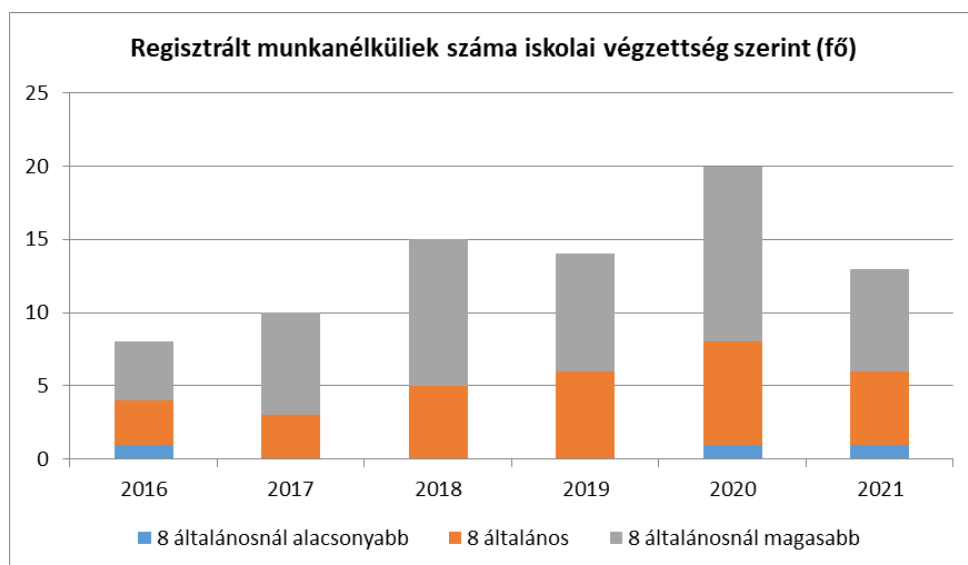
180 napnál régebben regisztrált munkanélküliekkel foglalkozó táblázat változó adatokat mutat. 2018-tól azonban a nők aránya növekedett, hiszen a lakosság arányával azonosan.

- a) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	8	1	12,50%	3	37,50%	4	50,00%
2017	10	0	0,00%	3	30,00%	7	70,00%
2018	15	0	0,00%	5	33,33%	10	66,67%
2019	14	0	0,00%	6	42,86%	8	57,14%
2020	20	1	5,00%	7	35,00%	12	60,00%
2021	13	1	7,69%	5	38,46%	7	53,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adataiból kiderül, hogy legmagasabb arányban a regisztrált munkanélküliek körében a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők vannak.



- b) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	16	16
2017	13	12
2018	11	9
2019	7	6
2020	13	6
2021	3	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2018-as évtől a közfoglalkoztatásba bevonható regisztrált munkanélküliek száma csökkent, így a közfoglalkoztatottak száma ezzel arányban szintén csökkent.



- c) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

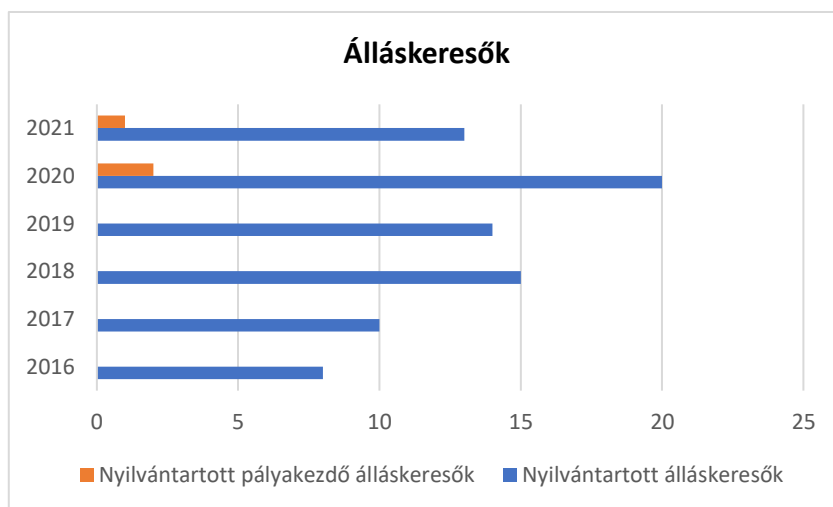
A szomori intézményekben hivatal, óvoda, iskola túlnyomó részben helyi lakosok dolgoznak. Azonban a település elhelyezkedése nagyon kedvező, hiszen Budapest, Tatabánya és Esztergom is kb. 30 kilométeres távolságra helyezkedik el, azonban a közlekedés a fővárosba a legkedvezőbb ezért legtöbben oda járnak dolgozni. Található két vállalkozás is helyben, ahol szintén helyi lakosokat foglalkoztatnak.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői, közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok,
Szomoron a lakosság a település intézményeiben (hivatal, óvoda, iskola, egészségügy) dolgozik. Szerencsés elhelyezkedésünk miatt a közeli fővárosba, mely 34 km-re található és tömegközlekedéssel is a legkönnyebben megközelíthető város. Tatabányán a járásközpontban és a közeli Esztergomban a közlekedés miatt kevesen dolgoznak, a tömegközlekedés ritka, naponta csupán 2 járat közlekedik, inkább személygépkocsival közelíthető meg. Helyben helyi vállalkozásoknál jelentős létszámban nem dolgozik helyi lakos.
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A képzéseken való részvétel önállóan, vagy a Munkaügyi Központban a nyilvántartott személyek támogatott képzéseken való részvételével valósul meg. Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok, képzések, továbbképzések helyben nem voltak és jelenleg sincsenek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	8	0
2017	10	0
2018	15	0
2019	14	0

2020	20	2
2021	13	1



- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek felnőttképzési és egyéb helyi foglalkoztatási programok.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők főként a nyilvántartott álláskereső és 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek családjából tevődik össze. Szomoron az aktív korú ellátottakat a település önkormányzatánál és intézményeinél közfoglalkoztatásba vannak bevonva.

Szomoron roma lakosság nincsen.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen foglalkoztatást megkönnyítő programok nincsenek.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás terén nincs információnk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli ellátások: lakásfenntartási támogatás, települési támogatás, települési temetési támogatás. Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, települési támogatás, települési temetési támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a gyógyszer-támogatás, tűzifa támogatás.

Az alanyi jogú ápolási díj, a normatív alapon járó közgyógyellátás, és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság 2013. január 01-től a Tatabányai Járási Hivatalban nyújtható be, melynek

elősegítése érdekében a településre minden héten (hétfői napon) kijár az ügysegéd, és a település lakói ez ügyekben fordulhatnak hozzá.

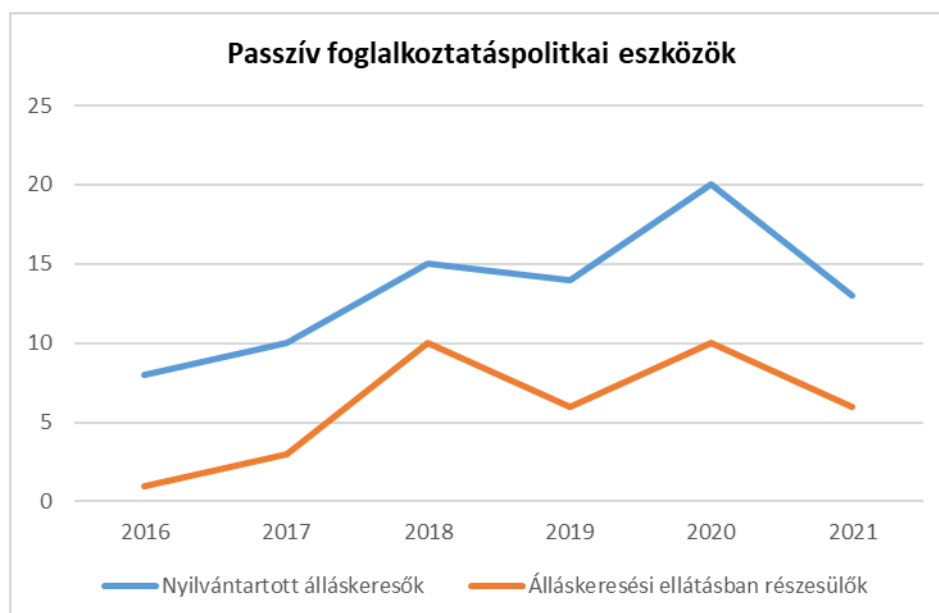
A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a z egyes szociális és gyermekvédelmi ellátási formák helyi szabályozásáról szóló 4/2011. (IV.1.) önkormányzati rendeletébe épített be.

Az aktív korúak ellátásának körében megállapított foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot a Járási hivatalban lehet igényelni, melyet évente felül kell vizsgálni. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségterítés jár.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	8	1,16%	1	12,50%
2017	10	1,45%	3	30,00%
2018	15	2,14%	10	66,67%
2019	14	2,02%	6	42,86%
2020	20	2,92%	10	50,00%
2021	13	1,83%	6	46,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

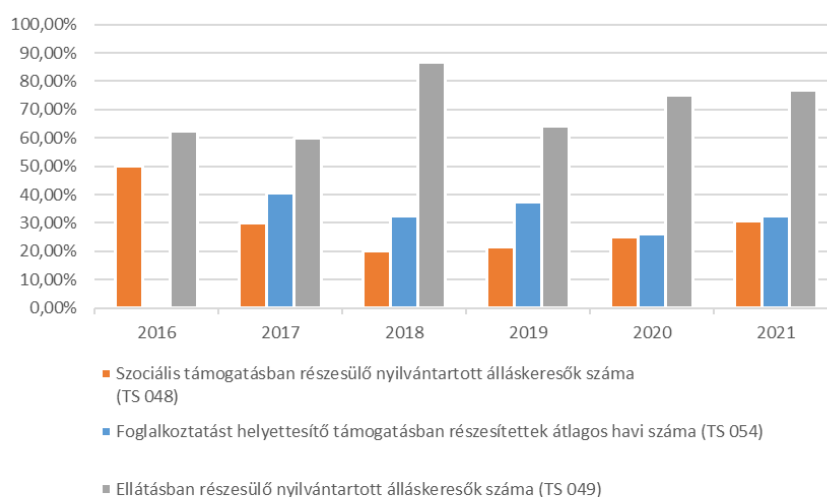


3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	4	50,00%	n.a.	-	5	62,50%
2017	3	30,00%	4	40,70%	6	60,00%
2018	3	20,00%	5	32,53%	13	86,67%
2019	3	21,43%	5	37,43%	9	64,29%
2020	5	25,00%	5	26,00%	15	75,00%
2021	4	30,77%	4	32,46%	10	76,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)



3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	1
2019	1

2020	1
2021	1

Forrás: TeIR, KSH



A nyilvántartott álláskereső nagy része álláskeresői segélyre jogosult. Az álláskeresői járadékban részesülők aránya azonban magasabb. Ez azért lehetséges, mert az álláskeresők közfoglalkoztatás keretén belül munkaviszonyt létesítenek, mely után járadékra lesznek jogosultak.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az Önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok száma a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

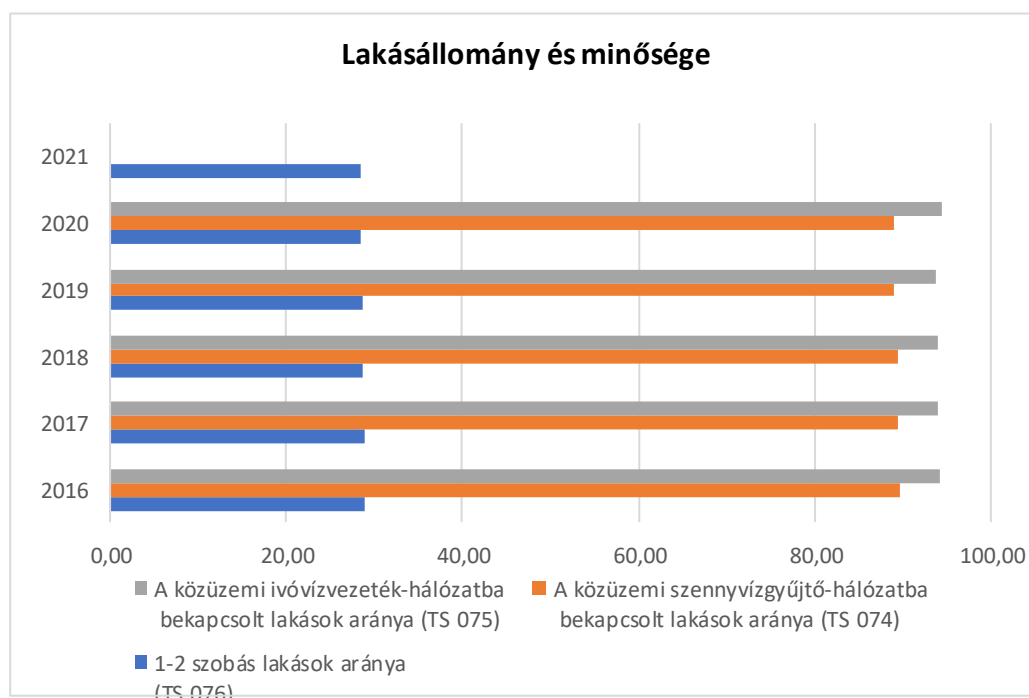
Önkormányzatunk jelenleg önkormányzati bérlakással nem rendelkezik. Komfortnélküli, szükséglakások nincsenek.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Részben a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	398	1	2,51	28,89	89,70	94,22
2017	399	1	2,51	28,82	89,47	93,98
2018	400	1	2,50	28,75	89,50	94,00
2019	402	2	4,98	28,61	89,05	93,78
2020	404	2	4,95	28,47	89,11	94,55
2021	405	1	2,47	28,40	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok



a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány <i>opcionális (önkormányzati adatok)</i>							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	398	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	399	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	400	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	402	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	404	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	405	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

b) szociális lakhatás

Szomor településen nem releváns, mivel nincsenek szociális lakásaink.

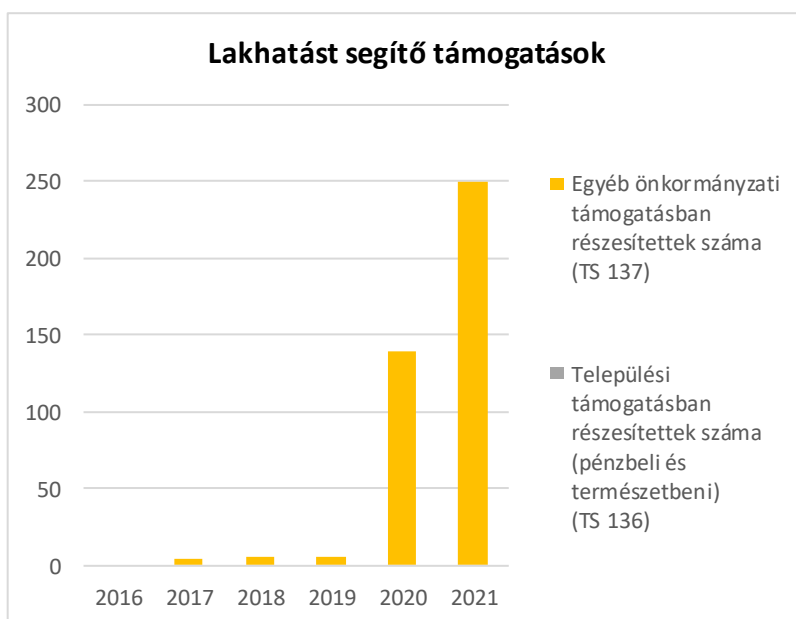
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsen egyéb lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	4
2018	n.a.	5
2019	n.a.	5
2020	n.a.	139
2021	n.a.	249

**Forrás: TeIR, KSH
Tstar**



2017-es évtől folyamatosan emelkedett a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. Ennek oka a helyi rendelet kérelmezők számára kedvező módosítása. A jövedelemhatárt a testület úgy határozta meg, mely, ami alapján nagyobb számban részesülhetnek a támogatásban.

A támogatásban részesülők valamennyien természetbeni ellátásként részesülnek a támogatásban. Az Önkormányzat a villamos energia szolgáltató és gázszolgáltatónak utalja, továbbá van aki tűzifát kap a támogatásnak megfelelő értékben.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás, mely főleg a nyugdíjasok nehézségeit könnyíti.

f) eladósodottság

Általánosságban országos viszonylatban a munkahelyek elvesztése kapcsán megnőtt azoknak az egyéneknek családoknak a száma, akiknek mindennapos megélhetési gondokkal kell szembenézniük, szociális helyzetük ellehetetlenült. A megtakarítások elfogytak, megkezdődött az adósságok felhalmozása. A növekvő hátralékok hatással vannak a családok, egyének mentális állapotára, s ez önfenntartó képességüket tovább rontja. Szomor településen az eladósodottságra vonatkozó adataink nincsenek.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

A közművesítettség Szomoron jónak minősíthető. A külterületi részeken hiányosságok tapasztalhatók. A szennyvízcsatorna ellátottság kb. 90 %-os, a település szennyvizet a Gyermely-Szomor Szennyveztisztító (Kabláspusztá) fogadja be.

Az egészséges vízellátás Szomor közigazgatási területén nem teljes mértékben biztosított. A Szomor közigazgatási területéhez tartozó Somodorpusztán az ivóvíz minőség nem megfelelő, ezért az Önkormányzat lajtoskocsival szállítja az ott lakóknak. Villamosenergiellátás 100%. Internet

használatról adataink nincsenek. A tömegközlekedés Budapestre naponta 9 járat közlekedik, Tatabányára napi 2, Esztergomba napi 3 járat vehető igénybe. Szomoron ház nem bizonyult veszélyesnek. Szomoron hajléktalan nincsen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja a 40%-ot. A szegregátumok kétezer fő alatti települések esetében a települések egésze szintjén, kétezer fő feletti települések esetében a településrészek (háztömbök) szintjén jelölhetők ki.

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebk.tv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és

biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	18	2,01
2018	0	0	0	0	19	2,00
2019	0	0	0	0	13	1,47
2020	0	0	0	0	14	3,00
2021	0	0	0	0	13	3,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az állampolgárok a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1,00	n.a.	n.a.
2015	1,00	n.a.	n.a.
2016	1,00	n.a.	n.a.
2017	1,00	n.a.	n.a.
2018	1,00	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A háziiorvosi és gyermekorvosi ellátást 1 háziorvos végzi, aki településünk mellett még Gyermely községben is ellátja e feladatot. Betöltetlen háziiorvosi praxis nincsen. A háziiorvosi kihasználtsága maximális.

Közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Az ellátást a KEM Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala folyósítja.

Az idősek és betegek ellátást végzők által igénybevehető támogatás, mely alanyi és méltányossági alapon állapítható meg.

Jelenleg Szomoron nincsen ápolási díjban részesülő.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A munkaegészségügyi vizsgálatot Szomoron az Önkormányzatnál és intézményeinél a háziorvos végzi. Lehetőség van teljes vérminta levételére, melyet szintén a háziorvos végez. Legtöbb gazdálkodó szervezet alkalmazottai munkaegészségügyi vizsgálatát is a háziorvos végzi. A szakrendeléseket a szomori lakosok a Szent János Kórházban Budapesten, a Szent Borbála Kórházban Tatabányán, vagy a Bicskei Szakrendelőben vehetik igénybe. Budapestre hétköznapi kb. 8 menetrendszerinti járat közlekedik. Tatabányára csak 2 és visszafelé is kettő járat vehető napközben igénybe. Bicskére a közlekedés általában átszállással (Zsámbék) történik vagy saját gépkocsival.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A rehabilitációs ellátást a területileg illetékes budapesti Szent János Kórház biztosítja.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés OÉTI rendelet alapján a rendszeres étkeztetés szervezett élelmezési ellátás keretében szolgáltatott élelmiszerekre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásoknak megfelelően történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Évente több gyalogtúrát szerveznek csoportok a facebook csoporton keresztül (Szomori gyaloglók köre). Hagyománnyá válik a szilveszteri futás, melyen örömmel vesznek részt a település fiataljai és idősebb generáció is. A sportcsarnokban minden héten két alkalommal tollas klubosok ütik a labdát. A fiatalok pedig 1-2 csoportban röplabdajátékokat szerveznek.

Az település sportcsarnoka megfelelően szolgálja a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a az Egyesített Szociális Intézmények biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a

szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincs adatunk.

A hátrányos megkülönböztetés, diszkrimináció vagy negatív diszkrimináció a szociológiában ösztönös vagy tudatos kirekesztő, megalázó cselekedet. Indítéka lehet a fölérendeltség (uralom, elsődlegesség, dominancia) megszerzése vagy megtartása az embercsoporton belül vagy csoportok között. Az egyenlő bánásmód elvével ellentétes eljárás. Általa létrejön az esélyegyenlőtlenség, melyet a meglévő elsődlegesség, privilegium, aránytalan mentelmi jog, protekció vagy a protekciónizmus bármelyikre jellemez. Ürügye pedig a személy vagy embercsoport másiktól eltérő tulajdonságáról (másságáról) szerzett ismeret.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Népkonyha a településen nem működik.

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel pozitív diszkriminációról nincsen tudomásunk.

Diszkrimináció fogalom olyan gyakorlatra utal, amely egy csoport számára adott lehetőségeket egy más csoport tagjai számára elérhetetlenné akar tenni. Ez azt jelenti, hogy egy csoport tagja a csoporthoz való tartozás okán élvez bizonyos előnyt, míg egy másik csoport tagja számára az előny azért nem elérhető, mert egy másik csoporthoz tartozik (Schaefer, 1983).

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a önkormányzati intézmények (Kézdi-Vásárhelyi Imre Általános Iskola), a Katolikus Egyház, a civil szervezetek Szomor-Gyermely Kulturális Egyesület, Szomor Jövőjéért Alapítvány, Szomor-Gyermely Labdarúgó Egyesület. Községünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A Szomori Hírek minden jelentősebb eseményhez kötődően jelenik meg, melye minden lakóhoz eljuttat az önkormányzat.

A településen a lakosok összefogásával történik a május fa állítása és lebontása, mindkét alkalommal kisebb műsorral egybekötve. Adventi időszakban is adventi vásár és fenyőállítás is a lakosság segítségével történik. A Szomoriak igen kedves összefogó emberek.

Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával segíti a rendezvények lebonyolítását és a civil szervezetek munkáját. Szomoron minden évben a pünkösdhöz kötődően megrendezésre kerül a Falunap, mely kétnapos rendezvény. Az első napon a gyermekeknek szerveznek egész napos elfoglaltságot, a második napon kulturális és nemzetiségi rendezvényekre kerül sor együttesek lépnek fel, és általában nemzetiségi bál zárja a rendezvényt. Ezekon a rendezvényeken helyi együtteseink is fellépnek: a Német Nemzetiségi Tánccsoport és a Magyar néptánc csoport. Az iskolában minden év november hónap elején megrendezésre kerül a Kézdi-hét. Ezen a héten számos rendezvény színesíti a gyermekek és felnőttek napjait.

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	685	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek etnikumok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi együttműködés nagyon jó. Rendezvényeink szervezésében a lakosság, a vállalkozók és a civilszervezetek együttesen vesznek részt. Minden évben egy-két alkalommal a Karitászcsoport szervezésében sor kerül adományok (élelmiszer csomag, ruházat osztására.). Az Adományokat a rászoruló családok kapják. A rászoruló névsorának összeállításában részt vállal a családsegítő szolgálat és házi gondozó szolgálat és önkormányzat is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen rossz anyagi körülmények között élők segítése	Létfenntartáshoz szükséges támogatások biztosítása Segélyek biztosítása (ruha, élelmiszer)
Az aktívkorú munkanélküliek minél szélesebb körű bevonása a közfoglalkoztatásba	Munkanélküliek visszavezetése a munka világába Közfoglalkoztatási program maximális kihasználása
Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek foglalkoztatásának hiánya.	Közfoglalkoztatási program folytatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	555	586	1141	48,64%	51,36%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			31	2,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	85	93	178	7,45%	8,15%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	26	19	45	2,28%	1,67%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetett és védelembe vett kiskorúak számát a jegyző tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a gyermek veszélyeztettséget megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családon belül biztosítható. Fontos szempont, hogy a gyermek családban nőjön fel. A gyermekjóléti szolgálat javaslatára védelembe veheti a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövető fiatakorút, vagy a 11. életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

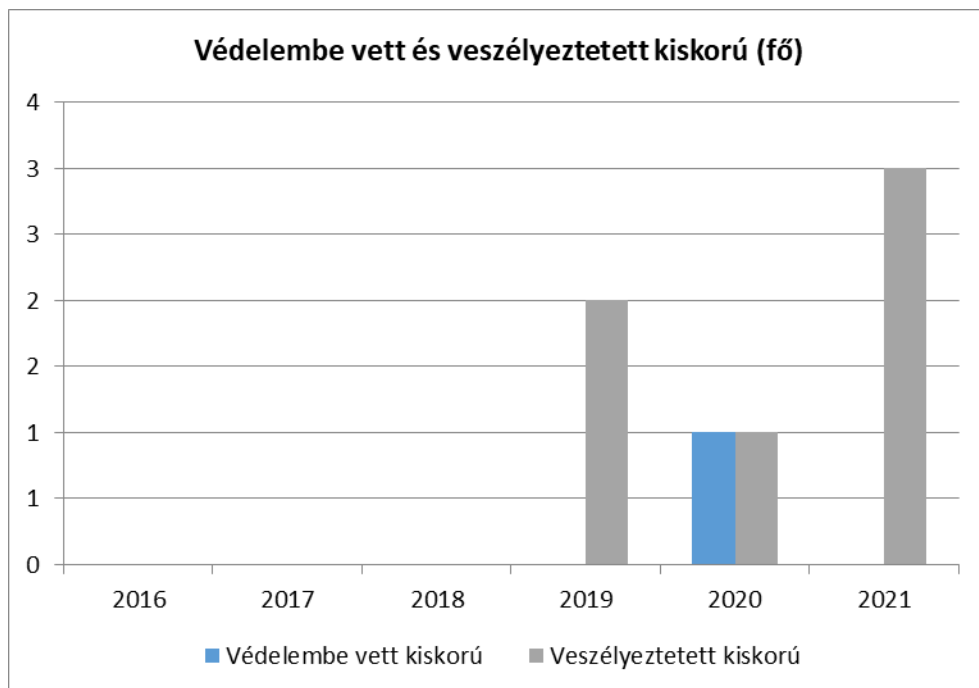
Szomor Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti szolgáltatást a Tatabányai Járási Hivatal Gyermekjóléti Központon keresztül biztosítja. A családgondozó minden héten Kedden tartózkodik Szomoron, a Községi Házban tartja ügyfélfogadását 9-11 óráig. A nap többi részében családokat látogat és kapcsolattartási feladatait és adminisztrációs feladatait végzi..

Jelenleg védelembe vett kiskorú jelenleg nincsen. A veszélyeztetett kiskorúak száma is csökkent.

A gondozásba vétel csak az egyik formája a segítségnyújtásnak. Ezek az esetek hosszú hónapokon túli kapcsolatot jelentenek egy-egy családdal. Ezenkívül foglalkozik olyan problémákkal is, melyek nem igénylik sem az alapellátást, sem a védelembe vételt. Ilyenkor tanácsadással, információnyújtással, közvetítéssel, mentális gondozással segíti a családot a problémái megoldásában. 2021-ben jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedés nem történt.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	2
2020	1	1
2021	0	3

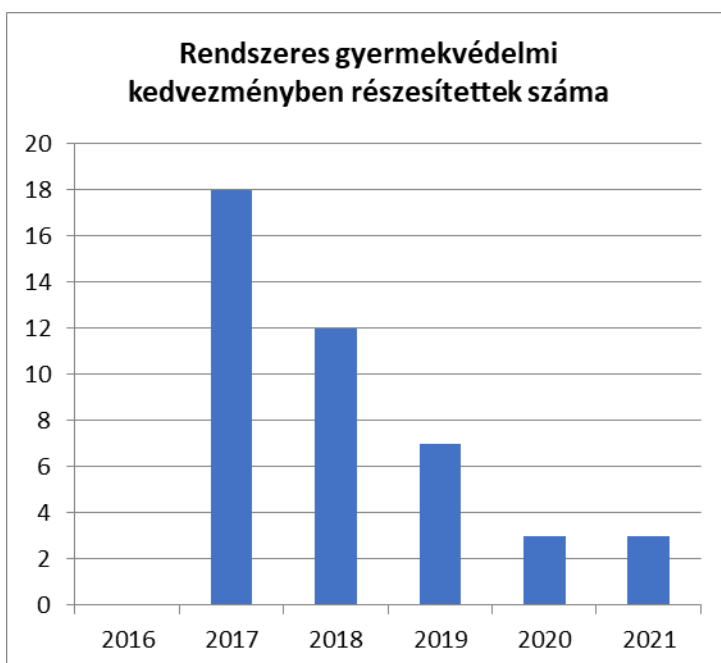
Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	18
2018	12
2019	7
2020	3
2021	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



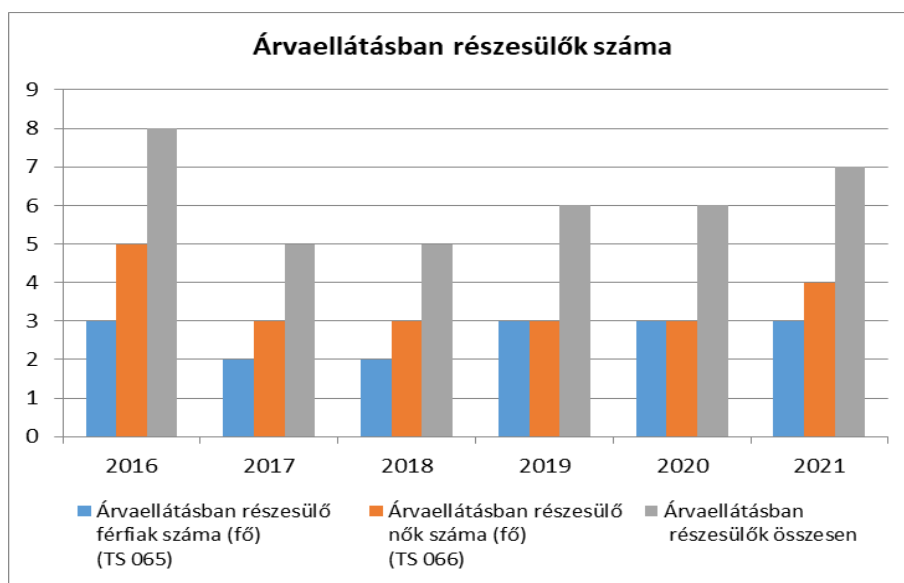
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső havi jövedelme és vagyoni helyzetének ismeretében állapítható meg. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra csak akkor jogosult a család, ha a jegyző megállapítja, hogy a gyermeket gondozó család időszakos létfenntartási gondokkal küszködik, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény anyagi támogatást nyújt a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy a közoktatási intézményben tanuló nagykorúak számára. Formái a gyermekétkeztetés, és a pénzbeli támogatás (évente két alkalom).

4.1.3. számú táblázat - Árvellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	3	5	8
2017	2	3	5
2018	2	3	5
2019	3	3	6
2020	3	3	6
2021	3	4	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentes támogatást kapnak. Mivel a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek az iskolai szünetekben igény alapján ingyenes étkezést vehetnek igénybe. Településünkön hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nincsen.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nincsenek Szomor településen .

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincs szegregált lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-

2021	n.a.	n.a.	-
------	------	------	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő az egészségügyi alapellátásban dolgozó, felsőfokú végzettségű, önálló preventív tevékenységre kiképzett egészségügyi szakember, aki

- meghatározott földrajzi területen a védőnői körzetben - területi védőnőként-
- az oktatási-nevelési intézményben -iskola védőnőként -, dolgozik.

Szomoron és Gyermelyen egy védőnő dolgozik, ezért az egy védőnőre jutó gyermekek száma nagyon magas.

A védőnő feladatai:

- a **nővédelem**, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, életmód tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, valamint a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel;
- a várandós anyák gondozása
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, ennek során a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás szorgalmazása különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek, otthoni ápolására,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése,
- az óvodába járó gyermekek gondozása, szűrése, higiénés ellenőrzése,
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,

- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnő munkája során együttműködik:

- az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás, házi-gyermekorvosi ellátás továbbá a szakellátás,
- a közoktatás,

a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Szomoron a gyermekorvosi ellátást a gyermekorvos látja el. Gyermely és Szomor közösen 2019-től gyermekorvost alkalmaz.

Szomor és Gyermely településen a védőnői szolgálat 1 fő védőnőt alkalmaz. Mindkét településen ellátja feladatát. A munkaidő kihasználtsága maximális, hiszen csak Szomoron átlagosan az egy védőnőre jutó gyermekek száma 180 fő.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodákban, általános szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben a tanórán kívüli az Egészségnap az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta.

A védőnőkhöz családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában A TTKT-val kötött megállapodás alapján logopédus foglalkozik a rászoruló gyermekekkel. Nevelési Tanácsadó Tatabányán működik, mely segít eldönteni, hogy iskolaérett-e a gyermek. Szakértői Bizottság is szintén Tatabányán működik, ahol azt döntenek el, hogy a gyermek milyen iskolába kerüljön, iránymutatást ad, hogy a gyermeket mely területen, milyen módszerrel kell fejleszteni.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az alapellátásának hozzá kell járulnia a gyermek fejlődésének, a jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. Az alapellátást keretében nyújtott személyes gondoskodást a jogosult lakóhelyéhez, legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. 2007. óta a gyermekjóléti feladatokat 1 fő látja e, mint családgondozó. A TTK ESZI egy fő pszichológust foglalkoztat heti 40 órában. Ingyenes jogi tanácsadást is biztosít a szolgálat. Ügyfélfogadás helyszíne a háziorvosi rendelő, mely egy felújított épületben kap helyet. Napi kapcsolatot tartanak a jelzőrendszerrel és családokat látogatnak.

h, gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődéi ellátás:

Szomor Község területén jelenleg nem található sem engedélyezett bölcsőde, sem családi napközi.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődéi férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

e) gyermekvédelem

A gyermek és családsegítő szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik a gyermekek és családok jogainak érvényesülését, szociális helyzetét és veszélyeztetettségét. Meghallgatják a gyermekek panaszait és megteszik a szükséges intézkedéseket. Elsődleges prevenció keretében tanácsadást tart és megszervezi az ezekhez való hozzájutást. Segítséget nyújtanak ügyeik intézéséhez. Családgondozást végeznek a családban a működési zavarok enyhítéséhez, családi konfliktusok megoldásához. A gyermekek veszélyeztetettsége esetén alapellátáson túl törvényben biztosított hatósági intézkedést kezdeményez (védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés, családba fogadás stb.) Tanköteles korú gyermekek esetében az intézménnyel együtt működve feltárja az iskolai hiányzások okát, és a szülőkkel és gyermekekkel elbeszélget a tankötelezettség teljesítésére. Családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében segítséget nyújt élethelyzetük rendezéséhez, gyermek-szülő közötti kapcsolat helyreállításához. A gyámhatóságnak környezettanulmányt készít és szakmai megbeszélést tart az intézményekkel.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítés keretén belül nyújtott szolgáltatások:

- A családot segítő támogatásokról való tájékoztatás, a támogatáshoz való hozzájutás segítése.
- Családok megélhetési, lakhatási, munkavállalási problémáinak mérséklése.
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tájékoztatás, illetve ezekhez a szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése.
- A szociális válsághelyzetben lévő családok, egyének támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában, idősek otthonában, hajléktalanok otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése.
- Szabadidős programok szervezésével, játszóházak szervezése gyermekjóléti kolléganővel együtt,
- A hivatalos ügyek intézésének segítése. Információ nyújtása szociális, családtámogatási, társadalombiztosítási, foglalkozással és fogyatékkal kapcsolatos ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról a családok megélhetési, lakhatási, munkavállalási problémáinak mérséklése érdekében.

- Az egyénnel és családjával végett családgondozói munkával az egyén problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása.
- Egészségügyi és szociális ellátás, valamint hatósági beavatkozás kezdeményezése.
- Álláskereséssel kapcsolatos segítségnyújtás (álláskereső klub, tréning, tesztírás gyakorlása, önéletrajz)
- Együttműködünk a hivatásos és civil intézményekkel, szervezetekkel, melyek a személyes gondoskodás keretében tevékenykednek.
- Természetbeni támogatásként lehetőségünk van adományok közvetítésére (ruha, cipő, bútor stb.). Kríziskamrát működtetünk, melyből indokolt esetben tartós élelmiszert kaphatnak a gondozottjaink.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Családsegítő Szolgálat szabadidős programokat, játszóházat szervez gyermekjóléti szolgálatnál dolgozó kolléganővel együtt.

Gyermely-Szomor Labdarúgó Egyesületben a helyi fiatalok, a gyermelyi fiatalokkal együtt edzenek és járnak bajnokságokra.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az ingyenes étkezésben és kedvezményes étkezésben részesülők száma az iskolai létszám közel 50%-kát teszi ki. Az ingyenes tankönyven részesülők száma is közel 50 %-a a teljes iskolai létszámnak.

Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek gyermekétkeztetés esetén: a bölcsődés, az óvoda, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetében az intézményi térítési díj 100%-át. Az fent említett feltételbe nem tartozó, kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át. Fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett bölcsődéstől általános iskola 8 osztályos életkorú gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

a, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Szomoron 2018 óta nincs nyilvántartott hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Ez a foglalkoztatás és az iskoláztatottság javulásával magyarázható. Egy-két magatartási nehézséggel küzdő gyermek van, akikkel a pedagógusok külön foglalkoznak. Fejlesztő pedagógus végzettségű tanító is van a helyi iskolában, aki sokat foglalkozik a rászoruló gyermekekkel. Pszichológust is tudunk biztosítani szükség esetén a gyermekeknek a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás keretén belül. A pszichológus helyben, az iskolában és óvodában találkozik a gyermekekkel.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	33	6	18,18
2017	25	2	8,00
2018	31	1	3,23
2019	33	0	0,00
2020	38	0	0,00
2021	38	0	0,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	1	0,88
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulók belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és kézségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és kézségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	2	1
2017	2	1
2018	2	0

2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

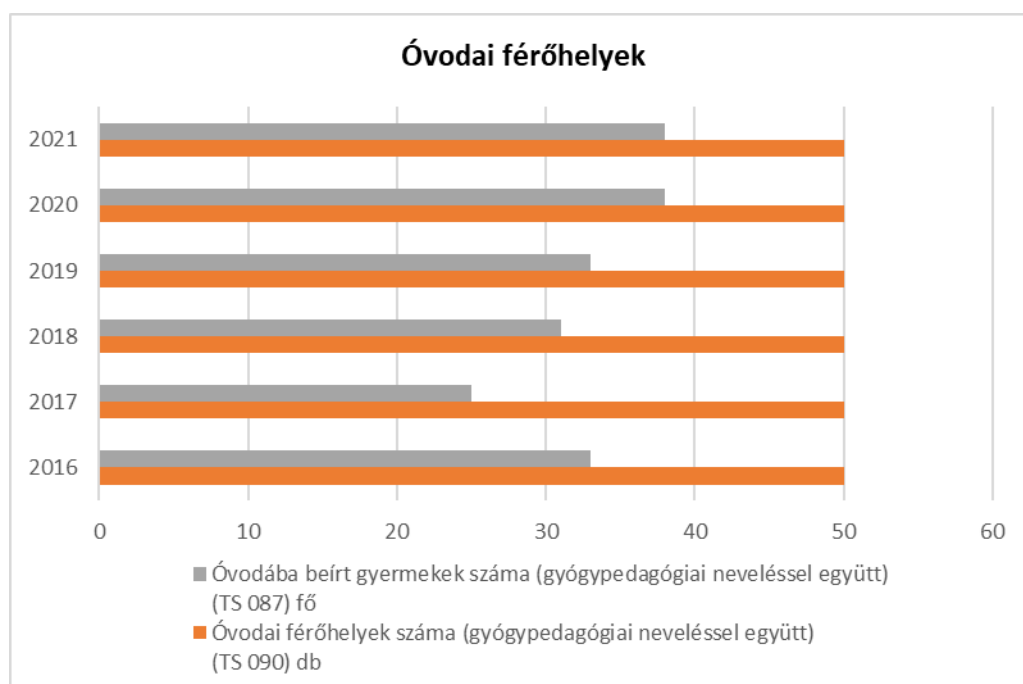


b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	2	50	1	33	0	0	17
2017	n.a.	2	50	1	25	0	0	13
2018	n.a.	2	50	1	31	0	0	16
2019	n.a.	2	50	1	33	0	0	17
2020	n.a.	2	50	1	38	0	0	19
2021	n.a.	2	50	1	38	0	0	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés



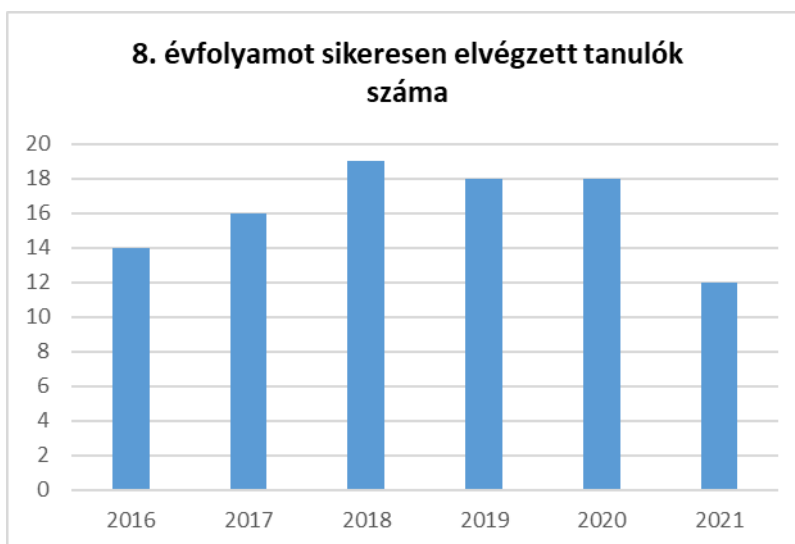
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	14,25	27,19
2017	0	8	1	14,63	25,64
2018	0	8	1	14,25	28,07
2019	0	8	1	14,50	30,17
2020	0	8	1	15,63	28,80
2021	0	8	1	16,38	29,77

Forrás: TeIR, KSH Tstar



4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	14
2017	16
2018	19
2019	18
2020	18
2021	12

c) Forrás: TeIR, KSH Tstar



Az általános iskolába járó gyermekek száma növekedést mutat. A helyi általános iskolába járnak a helyi lakos gyermekek és Máriahalom településről gyermekek. A napközis ellátást is a szülők munkahelyi elfoglaltsága miatt egyre többen veszik igénybe.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A rászoruló gyermekek részére ingyenes utazást biztosít az önkormányzat a táborozáshoz.
A rászoruló gyermekek ingyenes tankönyvet kapnak és ingyenes étkezésben részesülnek.

Egy családban általában több probléma is előfordul. Az alábbi számok jelzik a problématípusok előfordulásának gyakoriságát:

A jelentkező hátrányok leginkább a munkaerőpiacról kikerült embercsoportokat érinti leginkább. A munkahelyek és rendszeres jövedelmek elvesztése kapcsán megnőtt azoknak az egyéneknek családoknak a száma, akiknek mindennapos megélhetési gondokkal kell szembenéznük, szociális helyzetük ellehetetlenült. A megtakarítások elfogytak, megkezdődött az adósságok felhalmozása. A növekvő hátralékok hatással vannak a családok, egyének mentális állapotára, s ez önfenntartó képességüket tovább rontja.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy az általános iskolások a tankönyveket térítésmentesen kapják meg. A három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyermeket nevelők 50%-os, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők 100 %-os étkezési díjkedvezményben részesülnek. A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja. A települési önkormányzatok által kiírt pályázati forrásban Gyermely Község Önkormányzata évek óta csatlakozik ezen Ösztöndíjrendszerhez, amelyben az utóbbi években legalább 10 rászoruló támogat.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok



4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Továbbtanulás biztosítása gyermekek részére	Továbbtanulás támogatása, a település bursza pályázaton való részvétele
A gyermekek egészségtudatossága nem megfelelő	Tájékoztató előadás az egészséges táplálkozás témakörben
Továbbtanuló gyermekek családjainak anyagi terheltsége	Ösztöndíj programokon való részvétel biztosítása, tájékoztatás kiszélesítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

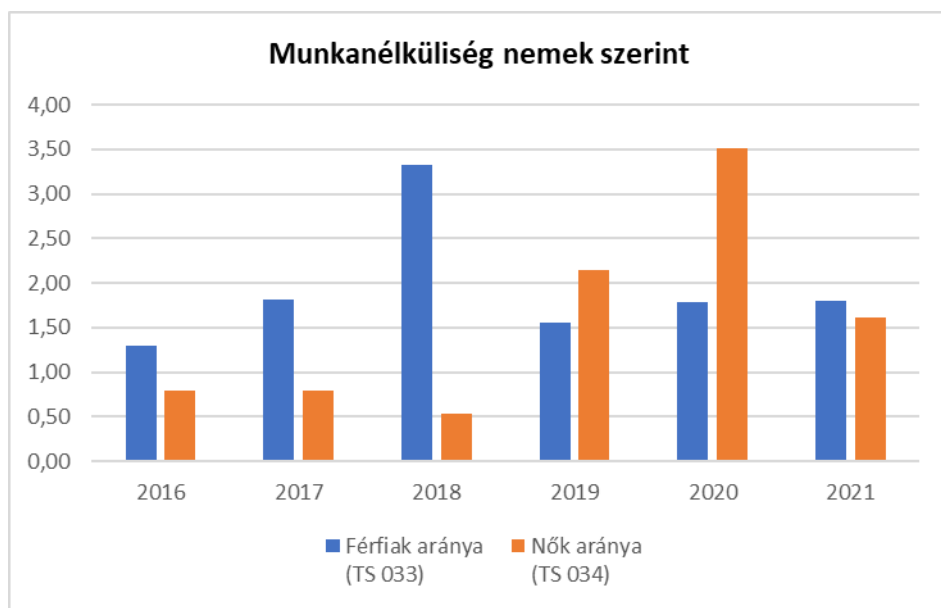
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A családi, magánéleti feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket, sőt, magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. Településünk Bócsödével nem rendelkezik, de az óvoda fogadja a 2,5 életévüket betöltött gyerekeket.

Az 5.1.1. számú táblázatból kitűnik, hogy a munkavállalási korú lakosok nagy részben rendelkeznek munkahellyel. A munkanélküli nők aránya jelentősen csökkent, számuk szinte azonos mértékű a férfiakéval.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	1,29	0,79	1,04%
2017	1,82	0,79	1,31%
2018	3,32	0,53	1,93%
2019	1,55	2,14	1,85%
2020	1,79	3,52	2,66%
2021	1,8	1,61	1,71%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

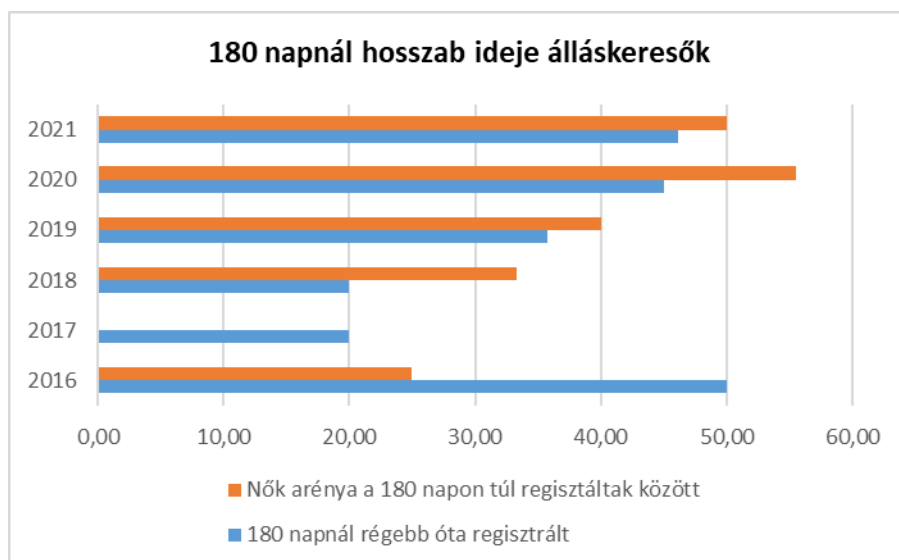


A női munkavállalók esetében jelentősen lecsökkent a tartósan munkanélküliek száma a bázis évhez viszonyítva. Ez a multinacionális cégek rugalmasságának, helyzetfelismerésének köszönhető, ugyanis úgynevezett „kismama műszakokban” foglalkoztatják a nőket, ahol a munkakezdés és befejezés alkalmazkodik a gyermekek gyermekintézményekben történő tartózkodásának idejéhez.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	50	25
2017	20	0
2018	20	33,33
2019	35,71	40
2020	45	55,56
2021	46,15	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy pályakezdők száma elenyésző a nyilvántartott álláskeresők között, ami azzal is összefüggésben lehet, hogy a fiatalok között nagyobb számban vannak felsőfokú oktatásban résztvevők, akikre jelentős igény van a multinacionális cégek világában.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	8	0
2017	10	0
2018	15	0
2019	14	0
2020	20	2
2021	13	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincs képzési program.

a) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nyolc általános iskolai végzettséggel sem rendelkező nők száma igen alacsony. Azonban a munkanélküliség legnagyobb mértékben a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező nőket sújtja.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

„A nők életpályájuk során számos nehézséggel találkoznak, ha sikerül egyáltalán belépniük a munkaerőpiacra. Gazdasági aktivitásuk ugyanis lényegesen elmarad a férfiakétól, de a kisgyermekes anyák esetében ez az eltérés még szembe ötlőbb. A nőket vertikális és horizontális diszkrimináció is éri. A férfiak és a nők közötti esélykülönbségek már a középiskolában eldőlnek, melyet csak megerősít a felsőoktatásban is tapasztalható horizontális szegregációjuk.

A nők keresete minden szektorban jelentősen elmarad a férfiakétól, még akkor is, ha ugyanabban a munkakörben, ugyanazt a munkát végzik. Ez egyértelműen sérti az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvét. Az „üvegplafon” jelenség miatt a látványosan alulreprezentáltak az üzleti és politikai döntéshozói pozíciók valamennyi szintjén. „ (Gyulavári Tamás: A diszkrimináció tilalma a munkaerőpiacon)

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Szomori és gyermelyi óvoda szünidő időtartama alatt felválva fogadja a két intézmény gyermekeit. A gyermelyi óvoda nyári szünideje alatt a gyermekeket a szomori óvoda fogadja, a szomori óvoda nyári szünideje alatt a gyermelyi óvoda fogadja. Ez lehetővé teszi a gyermekes anyukák nyári szünidő alatti zökkenőmentes munkavégzését, nem kell szabadságot kivenniük. Ez nagy segítség a családok számára.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: beszélgetés formájában. Segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. Ezeknek a problémáknak jó része a családban marad, nem szívesen beszélnek róla kívülálló személyeknek.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Anyaoththon a településen nincsen. A legközelebb Tatabányán a településünkötől 30 km-re található egy Családok Átmeneti Otthona, mely a rászorult anyákat is fogadja. Gyermelyen anyaoththon nincs.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Szomor Község Önkormányzatának 7 tagú Képviselő-testületében 1 fő nő van. Az óvoda vezetője és alkalmazottai is nők, a hivatalban dolgozó munkatársak valamennyien nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermekes és nagycsaládos gyermekeiket egyedül nevelő nők, valamint a 45 év felettiek többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek az oka a társadalom hagyományos családmodelljében keresendő.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családon belüli erőszak áldozatai nem rendelkeznek minden esetben elegendő információval	A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása
A nők munkavállalásának nehézségei	A GYES, GYED-ről újból munkába állni akaró anyáknak gyermekeik elhelyezéséhez mini óvodacsoport, bölcsőde építése
Kevés a szülőt és gyermeket aktivizáló közösségi program	Családi Nap, Kerekítő foglalkozás
A nők mozgásszegény életformájából eredő problémák csökkentése	Gyógytorna

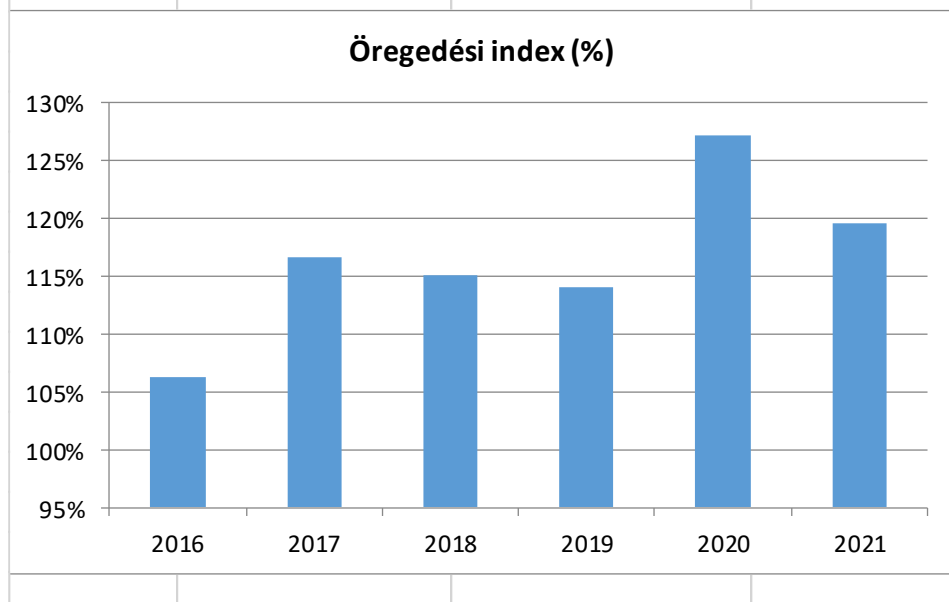
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	189	178	106,18%
2017	189	162	116,67%
2018	192	167	114,97%
2019	203	178	114,04%
2020	211	166	127,11%
2021	208	174	119,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Az időskorúak helyzetét jelentősen befolyásolja a családi állapotuk, amely alapján megfigyelhető, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

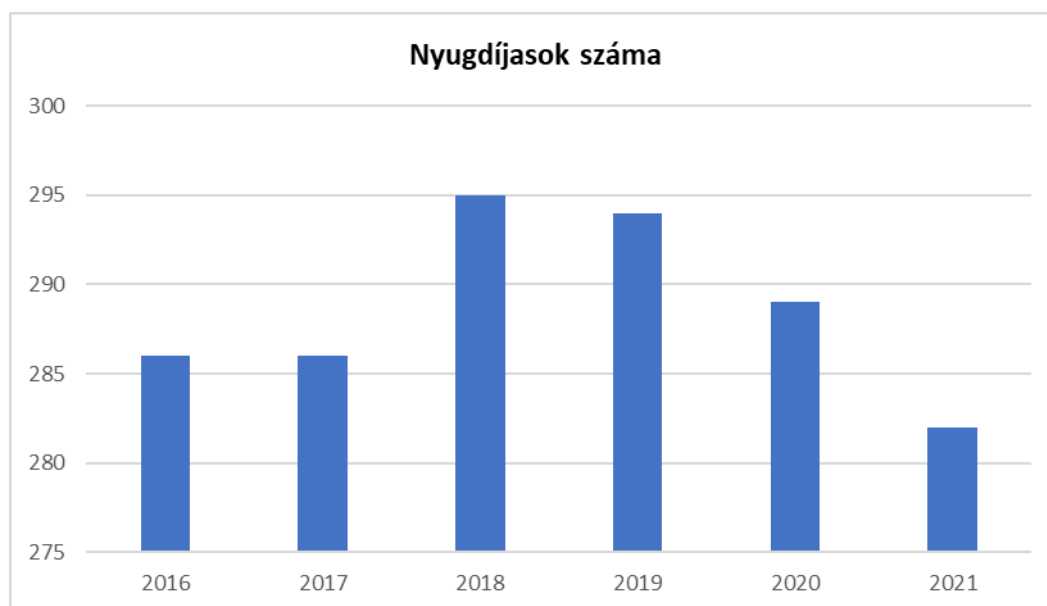
Településünkön az egyedül élő idősök aránya igen magas. Az idős emberek nagy része magányosnak érzi magát, hiszen sokszor egyedül marad, unatkozik, elszigetelődik, ami a szellemi és fizikai aktivitás hanyatlásához vezet, így önellátási képessége beszűkül, elesettség érzete folyamatosan erősödik.

A nyugdíjas népesség helyzetében kiemelkedő, hogy gyakran korlátozott jövedelmi viszonyok között és nem kifogástalan egészségi állapotban élnek. Esetükben tehát a különböző szociális és egészségügyi ellátások jelentősége kiemelkedő.

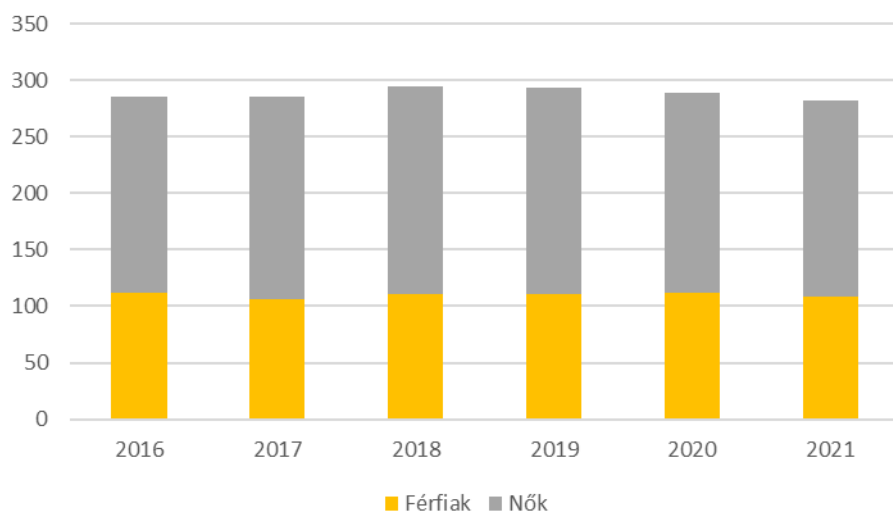
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	112	174	286
2017	106	180	286
2018	111	184	295
2019	111	183	294
2020	112	177	289
2021	108	174	282

Forrás: TeIR, KSH Tstar

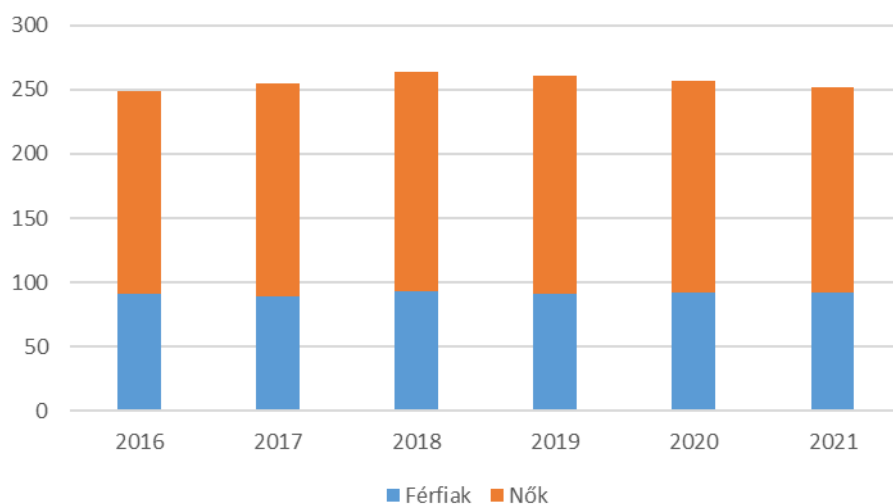
A község népességében a nyugdíjas korúak aránya- a kisebb számbeli hullámváltozás ellenére- évek óta magas, a nők száma magasabb, mint a férfiak száma, azonban ez országos szinten is hasonlóan alakul. Helyzetük alakulására különös figyelmet indokolt fordítani.



Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása



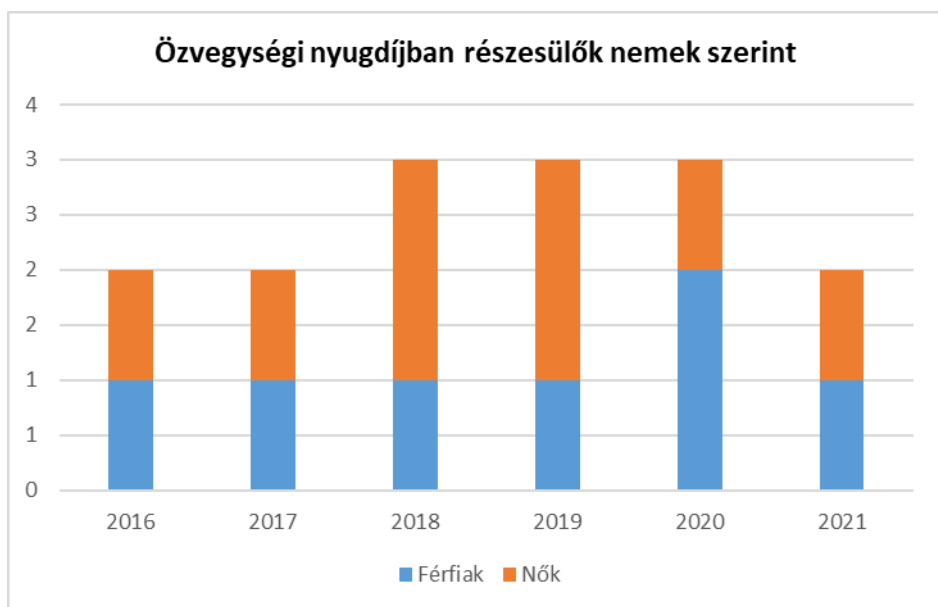
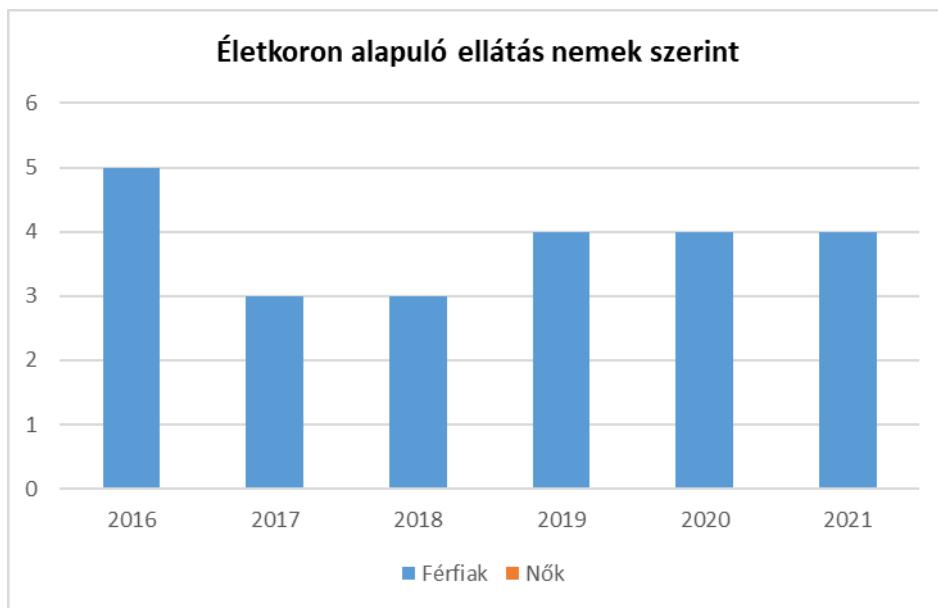
Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint



6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	5	0	91	158	1	1	n.a.
2017	3	0	89	166	1	1	0
2018	3	0	93	171	1	2	0
2019	4	0	91	170	1	2	0
2020	4	0	92	165	2	1	0
2021	4	0	92	160	1	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	8	10	15	14	20	13
41-45 év (TS 042)	Fő	3	1	1	2	2	2
	%	37,50%	10,00%	6,67%	14,29%	10,00%	15,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	0	2	2	1	1
	%	12,50%	0,00%	13,33%	14,29%	5,00%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	3	4	2	1	1
	%	0,00%	30,00%	26,67%	14,29%	5,00%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	3	2	2	3	2
	%	12,50%	30,00%	13,33%	14,29%	15,00%	15,38%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	0	1	3	4	4
	%	12,50%	0,00%	6,67%	21,43%	20,00%	30,77%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink, azonban nehéz anyagi helyzetük miatt szívesen vállalnának munkát jövedelemkiegészítés miatt.

b) tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés az idősek

a, az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

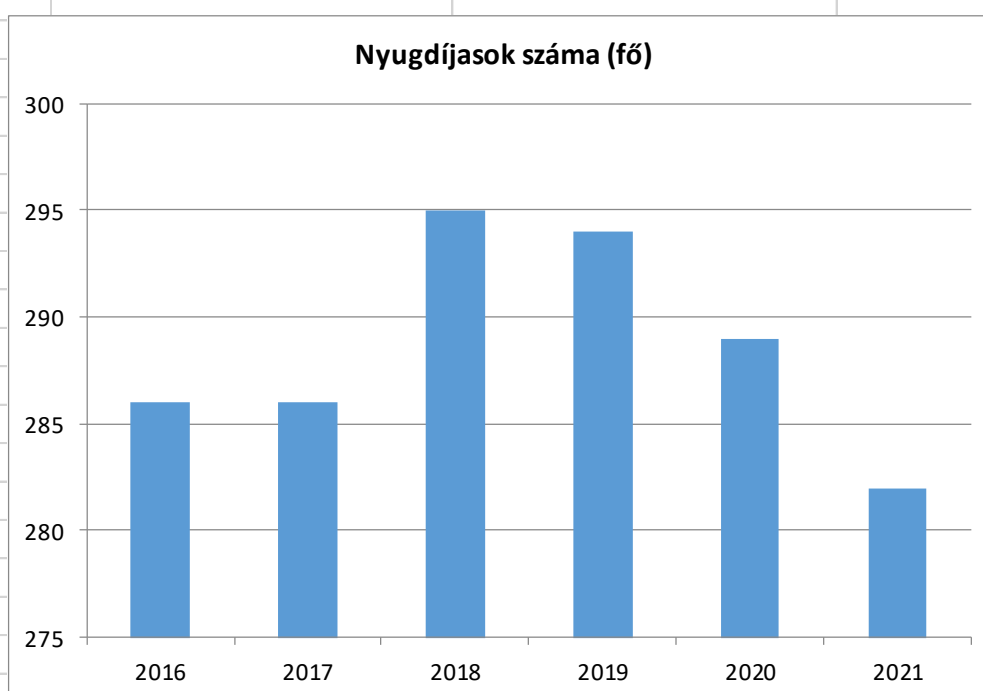
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

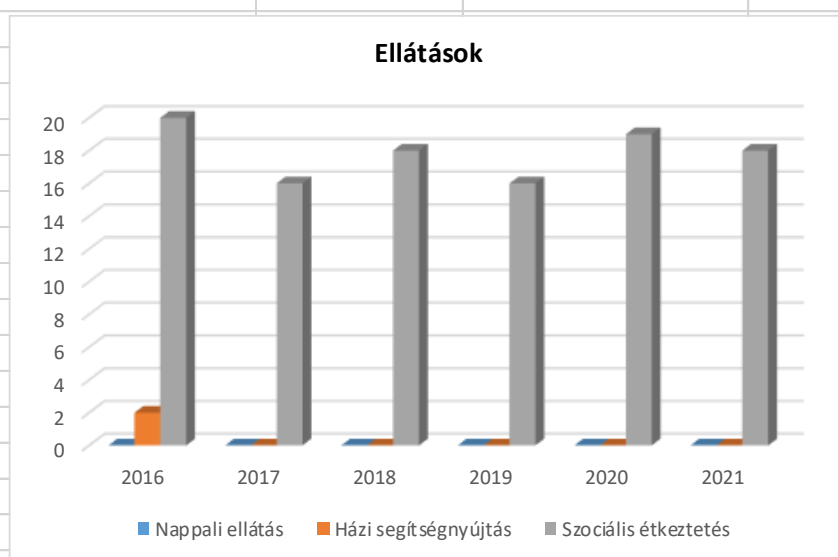
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	112	174	286
2017	106	180	286
2018	111	184	295
2019	111	183	294
2020	112	177	289
2021	108	174	282

Forrás: TeIR, KSH Tstar



6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	189	0	2	20
2017	189	0	0	16
2018	192	0	0	18
2019	203	0	0	16
2020	211	0	0	19
2021	208	0	0	18

Forrás: TelR, KSH Tstar



Az egészségügyi és szociális szolgáltatások az idősok részére biztosítottak. Az idősokkal a kapcsolatot A családsegítő Szolgálat és a Házigondozó Szolgálat tartja. Az idősok egészségügyi ellátását a háziorvos biztosítja. Igény esetén az asszisztens és az orvos is házhoz megy. A szociális szolgáltatásokhoz hozzáféréshez az önkormányzat és családsegítő nyújt segítséget.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Szomoron mozi, színház nincsen. A könyvtár naponta nyitva tart az iskola épületében.

c, idősök informatikai jártassága

Az elszigetelődés problematikáját jelentősen enyhítené, ha az idősök informatikai jártassága növekedne. Saját családjuk fiatalabb tagjaival való kapcsolattartásban, valamint abban, hogy lépést tartsanak a változásokkal.

d, a generációk közötti programok

A Falunapon, egyéb más rendezvényen szívesen vesz részt a település apraja-nagyja. A decemberben megtartásra kerülő Idősök Napján is szívesen vesznek részt az óvodások, iskolások., hogy színesítsék műsorukkal a rendezvényt.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Önkormányzat évente megrendezi december hónapban az Idősök Napját, melyen az időskorúakat vendégül látja és színvonalas műsorral és ajándécsomaggal ajándékozza meg. Sajnos rendszeres program, klub az idősök számára nincsen.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
közösség építő programok hiánya	idősöknek program biztosítása, társadalmi megbecsülésük erősítése
Idős lakosság elmagányosodása	Aktív időskor, nyugdíjasklub

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportjai közé tartoznak, hiszen a fogyatékos személyek jelentős részének helyzete nem csupán saját egészségi állapota, hanem a társadalmi előítéletek, valamint az akadálymentesség hiánya is jelentősen nehezíti. A népesség fogyatékos-típus szerinti megoszlását vizsgálva elmondhatjuk, hogy a legjelentősebb a

mozgáskorlátozottak aránya, őket követik a látássérültek és a hallássérültek, majd pedig az értelmi fogyatékosok.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek- speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni.

Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs sz, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Településünkön a fogyatékkal élőkre vonatkozóan sajnálatos módon nem állnak rendelkezésre olyan mérhető statisztikai adatok, amelyek reális képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkozási helyzetéről. A csoport esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a jövőben szükségesnek látjuk egy olyan átfogó felmérés elvégzését, amelyből kitűnik a településen élő személyek száma, jellemzői, problémái.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Gyermely településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyermely településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Gyermely településre vonatkozóan nem releváns, mivel önálló életvitelt támogató helyi intézménye, szolgáltatások programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátását és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése 100%

Az egészségügyi intézmények akadálymentesítése is megtörtént, és az oktatási intézmény is megközelíthető a fogyatékosok számára.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése 100%

Az egészségügyi intézmények akadálymentesítése is megtörtént, és az oktatási intézmény is megközelíthető a fogyatékosok számára. Szomor község Önkormányzatának honlapján az aktuális eseményekről, hírekről tájékoztatást kaphatnak az érdeklődők. A település lakosságát érintő fontosabb eseményekről a lakosok szórólapot is kapnak. Forgalmas helyeken plakátok elhelyezésével tájékozódhatnak a rendezvényekről és fontos információkról.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Szomor településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek megközelítése biztosított.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

A közszolgáltatások akadálymentesítése megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők.

A szociális alapszolgáltatások közül Gyermelyen a fogyatékos emberek számára is elérhető a családsegítés, az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Gyermely településre vonatkozóan nem releváns, mivel nincsenek adataink.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékoság miatti kirekesztés, elmondható, hogy a településen élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben. Nincs tudomásunk ilyen jellegű problémákról.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés részben megoldott	Teljes körű akadálymentesítés
Nehézkes mindennapi életvitel	Életviteli tanácsadás, tréningek, gyógytorna

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek Gyermelyen:

Szomor Jövőjéért Alapítvány
Hagyományörző Egyesület

Szomor Kulturális Egyesület
Kézdi Alapítvány
Gyermely-Szomor Labdarúgó Egyesület
Szomori Karitás

- c) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

- d) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Tatabánya Többcélú Kistérségi Társulás és azon belül az egyesített szociális intézmények társulás

e) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
A német nemzetiségi önkormányzat az önkormányzattal együttműködve veszi ki a részét valamennyi rendezvény szervezéséből.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A közösségi élet és a programok szervezésében valamennyi civil szervezet összefogva részt vesz. A kezdeményezések, intézmények anyagi támogatásában is megnyilvánul és a mai napig jellemző a tevékenységünkre.

Az egyesület – a helyi civilekkel közösen – tevékenyen részt vállalt az azóta hagyománnyá vált Szomori Falunap megszervezésében, anyagi támogatásában. Ugyancsak komoly hagyománya van a Hatházi napok és a Kézdi Napok rendezvénysorozatnak.

Ezekén túlmenően az egyesület egy-egy rendezvényt, intézményt mindig támogatott céljainak, programjainak elérése érdekében (adventi ünnepek, nemzetiségi napok).

A Szomori Kulturális Egyesület a német nemzetiségi tánccsoport tevékenységét támogatja. A tánccsoport fellép minden helyi eseményen, továbbá az ország több településén részt vesz nemzetiségi rendezvényeken. Mostmár évek óta a külföldön is részt vesznek a

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
Egy-egy gyűjtéses akcióban részt vesznek, termékeikkel és szolgáltatásaikkal támogatják a programokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a Szomoron dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere a telefonos és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján, szomorkozseg.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

c, A Képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	Problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	Fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Település	- Speciális szűrőprogramok és egészségmegőrző programok hiánya - A családok számára hagyományőrző rendezvények szervezéséhez szükséges forrás - A településen a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő. - Járdák állapota helyenként nem megfelelő	- Évi 1 szűrés, tájékoztatás egészséges életmódról - Pályázati forrás felhasználásával meglévő hagyományos rendezvények megszervezése - A település bel- és külterületi (önkormányzati) úthálózatának javítása. - Járdák felújítása - Belterületi vízrendezés

	- Somodorpusztán jelentős probléma az egészséges ivóvíz. - Településen szükséges lenne az átmenő forgalomlassítására, mert ennek hiányában a közlekedés helyenként balesetveszélyes - Buszjáratok gyakorisága nem megfelelő, nehézséget okoz a lakosság számára - A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban - Szabadidőpark, kresz park hiánya	- Szomoron forgalomlassító szigetek létesítése és sebességkorlátozó táblák kihelyezése a biztonságos közlekedés érdekében - Buszjáratok gyakoriságának sűrítése - A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális személtelhelyezés, növekvő zöldfelületek - Szabadidőpark létesítése, mellyel növelhető lenne a lebonyolítható rendezvények száma, kresz park által a gyermekek a közlekedés szabályait elsajátíthatják
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- A településen rossz anyagi körülmények között élők segítése - Az aktívkorú munkanélküliek minél szélesebb körű bevonása a közfoglalkoztatásba	- Létfenntartáshoz szükséges támogatások biztosítása - Munkanélküliek visszavezetése a munka világába
Gyermekek	- Továbbtanulás biztosítása gyermekek részére	- Továbbtanulás támogatása
Idősek	- A családon belüli erőszak áldozatai nem rendelkeznek minden esetben elegendő információval	- A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása
Nők	- Közösség építő programok hiánya - a munkába való visszatérést segítő intézmények létrehozása	- Időseknek program biztosítása, társadalmi megbecsülésük erősítése
Fogyatékkal élők	- Akadálymentesítés részben megoldott - programok biztosítása	- Teljes körű akadálymentesítés - Programszervezés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek
Település	- Egészségnap - Hagyományőrző programok - Járdák állapota - Közlekedési táblák, lassító szigetek - Buszjáratok gyakorisága - Környezettudatosság erősítése - Ismeretterjesztő kirándulások - Kresz park	- Kulturális referens, védőnő, polgármester

Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Élelmiszer- és ruhaszegélyezés, szociális tűzifa - Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása	- Civil szervezet vezetője - Polgármester
Gyermekek	- Felsőoktatásban tanulók támogatása	- Polgármester, Alapítvány
Idősek	- Idősek Napja	- Polgármester, Alapítvány
Nők	- Családon belüli erőszak	- Polgármester, védőnő
Fogyatékkal élők	- Akadálymentesítés - Közösségi életbe bevezetés	- Polgármester - Kulturális referens

Jövőképünk

Önkormányzat legfontosabb célja Gyermely lakosai jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Egészségnap	speciális szűrőprogramok és egészségmegőrző programok hiánya	évi 1 szűrés, tájékoztatás egészséges életmódról	védőnő egyéni terve	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	prevenció, helyi szűrések megszervezése, tájékoztatás egészséges életmódról	Kulturális referens, védőnő	2028. 12. 31.	rendezvényen részt vevők számának mérése	humán erőforrásként háziorvos, védőnő és szakorvosok bevonása, anyagi erőforrásként önkormányzati és pályázati forrás felhasználása	5 év	Nem releváns
2	Hagyományőrző programok	A családok számára hagyományőrző rendezvények szervezéséhez szükséges forrás	Pályázati forrás felhasználásával meglévő hagyományos rendezvények megszervezése	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Forrás keresése, igényfelmérés, kézműves foglalkoztatások, gyermekelőadások, közös főzés és egyéb rendezvények megszervezése	polgármester	2028. 12. 31.	rendezvénye és résztvevők száma	Pénzügyi erőforrásként pályázati és önkormányzati forrás felhasználása, továbbá humán erőforrásként civil szervezetek és a Gyermelyi Tésztagyár bevonása	5 év	Nem releváns
3	Kresz park létesítése	A park létesítéséhez szükséges forrás	Pályázati forrás és helyi vállalkozók felkérése	Pályázati dokumentáció, költségvetés, helyi szervezés	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Forrás keresés, igényfelmérés	műszaki ügyintéző, polgármester	2028. 12. 31.	a parkot használók száma	Pénzügyi erőforrásként pályázati és önkormányzati forrás felhasználása, továbbá humán erőforrásként vállalkozók	5 év	Nem releváns
4	Klub létrehozása fiatalok és idősek részére	Klub helyiség kialakításához szükséges forrás	Pályázati forrás és lakossági összefogás	Pályázati dokumentáció, költségvetés, helyi szervezés	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	Forrás keresés, igényfelmérés	polgármester, közművelődési ügyintéző	2028. 12. 31.	klub tagok száma	Pénzügyi erőforrásként pályázati és önkormányzati forrás felhasználása, továbbá humán erőforrásként a helyi lakosság	5 év	Nem releváns

5	Az úthálózat javítása	A településen a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő.	A település bel- és külterületi (önkormányzati) úthálózatának javítása.	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	---	Pályázati forrás keresése, pályázati dokumentáció elkészítése, település úthálózatának javítása.	polgármester	2028. 12. 31.	Felújított utak mennyisége	Pénzügyi erőforrásként pályázati támogatás felhasználása	5 év	Nem releváns
6	Járdák állapota	Járdák állapota helyenként nem megfelelő	Járdák felújítása	Költségvetés, pályázati dokumentáció, gazdasági program	---	Pályázati forrás keresése, meglévő járdák felújítása	polgármester	2028. 12. 31.	A felújított járdák mennyisége	Humán erőforrásként szakemberek alkalmazása, pénzügyi erőforrásként pályázati támogatás felhasználása	5 év	---
7	Egészséges ivóvízellátás biztosítása Somodorpustán	Somodorpustán probléma az egészséges ivóvízellátás	Vízművekkel egyeztetés Új víz"forrás" keresés	Pályázati dokumentáció, költségvetés, településfejlesztési koncepció	Nemzeti Környezetvédelmi Program, FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI KERETRENDSZER 2030	Pályázati forrás felhasználásával ivóvíz biztosítása	polgármester	2028. 12. 31.		Szakemberek bevonása humán erőforrásként, pályázati támogatás felhasználása	5 év	Nem releváns
8	A főúton forgalomlassítás	Településen szükséges lenne több helyen az átmenő forgalom lassítására, mivel közlekedés helyenként balesetveszélyes	Több forgalomlassító tábla és lassító sziget létrehozása a biztonságos közlekedés érdekében	Pályázati dokumentáció költségvetés, településfejlesztési koncepció	Nem releváns	Forrás keresése, igényfelmérés, lassító szigetek kiépítése, közlekedési táblák kihelyezése	polgármester	2028. 12. 31.	Közlekedési táblák és lassító szigetek száma	Humán erőforrásként szakemberek, pénzügyi erőforrásként pályázati támogatás igénybevétele	5 év	Nem releváns
9	Buszjáratok gyakorisága	Buszjáratok gyakorisága nem megfelelő, nehézséget okoz a lakosság számára	Buszjáratok gyakoriságának sűrítése	településfejlesztési koncepció	Nem releváns	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés, egyeztetés a Volánbusz Zrt.-vel, buszjáratok gyakoriságának sűrítése	polgármester	2028. 12. 31.	Buszjáratok száma	Humán erőforrásként önkormányzati dolgozók bevonása	5 év	nem releváns
10	Környezeti tudatosság erősítése	A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban	A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális szeméthelyezés, növekvő	Pályázati dokumentáció költségvetés,	Környezetvédelmi Stratégia (2015-2020)	Egyes rendezvényeken környezettudatos életmódról ismeretterjesztés, szeméthyűjtő akció, zöldítési	polgármester	2028. 12. 31.	csökken az illegális szemétkerítés, növekszik a települési zöldfelület	hivatal, képviselő-testület, civil szféra bevonása humán erőforrásként, pályázati forrás, önkormányzat, támogatások felhasználása	5 év	Nem releváns

			zöldfelületek			program						
11	Csapadékvíz elvezetés	A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése	Pályázati dokumentáció, gazdasági program	Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030	Pályázati forrás keresése, csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése	polgármester	2028. 12. 31.	megoldott lesz a vízelvezetés	Pénzügyi erőforrásként pályázati támogatás felhasználása	5 év	Nem releváns
12	Szabadtéri színpad	Szabadtéri színpad hiánya rendezvényeken	Színpad létesítése, mellyel növelhető lenne a lebonyolítható rendezvények száma.	Gazdasági program, költségvetés, pályázati dokumentáció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) " Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Pályázati források felkutatása, megvalósítás megszervezése, kivitelezés	polgármester	2028. 12. 31.	Rendezvények száma növekszik	Pénzügyi források: pályázatok, humán erőforrások: pályázati, szervező és koordináló személy, vállalkozó a kivitelezéshez, civil szervezetek	5 év	Nem releváns
13	Nyilvános mosdó, illemhely	Nyilvános mosdó és illemhely kialakítása közterületen	A rendezvények idejére tisztálkodási és illemhely biztosítása	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció		Pályázati források felkutatása, megvalósítás megszervezése, kivitelezés	polgármester	2028.12.31.		Pénzügyi források: pályázatok, humán erőforrások: pályázati, szervező és koordináló személy, vállalkozó a kivitelezéshez,	5 év	Nem releváns
14	Megújuló energia hiánya	Szélerőmű létesítése	a lakosság energiaköltségeinek csökkentése	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	polgármester	2028.12.31.	Olcsóbb energia	Pénzügyi források: pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	5 év	Nem releváns
15	Bank automata	Bank automata telepítése a Községi Ház bejáratához	A lakosság készpénzhez jutásának biztosítása	pályázat, költségvetés,	Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030	pályázat költségvetés	polgármester	2028.12.31.	lakosság pénz felvétel biztosítása	Pénzügyi források: pályázat, költségvetés	5 év	Nem releváns
16	Intézmények megújuló energiával ellátása	Napelem rendszer kiépítése	Intézmények költségeinek csökkentése	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	polgármester intézményvezetők	2028.12.31.	Olcsóbb intézményfenntartás	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	5 év	Nem releváns
17	Közüvilágítás korszerűsítése	LED-es fényforrások használata, időzített közvilágítás	önkormányzat költségeinek csökkentése	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	polgármester intézményvezetők	2028.12.31.	Közüvilágítás költsége csökken	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	5 év	Nem releváns

18	Szolgálati lakás építés, vagy önkormányzati épületben kialakítás	Településen alkalmazandó közalkalmazottak, köztisztviselők lakhatás biztosítás hiánya	Képzett közalkalmazottak, köztisztviselők alkalmazása	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	polgármester intézményvezetők	2028.12.31	szívnvonalas közszolgáltatás és közoktatás	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	5 év	Nem releváns
19	Önkormányzati épületek felújítása, közösségi célokra való átalakítása	Közösségi helyiségek hiánya	Helyiség biztosítása önképződő csoportok számára	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	polgármester	2018.12.31.	Közösségi élet , közösségi programok	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	5 év	Nem releváns
20	Kakukk-hegyi önkormányzati tulajdonba vétele	A Kakukk-hegy a helyi önkormányzat tulajdona	a lakosság engedély nélkül használhatja a hegyet	költségvetés	költségvetés	költségvetés	polgármester képviselő-testület jegyző	2018.12.31.	önkormányzati vagyon gyarapodik	költségvetés	5 év	Nem releváns
21	Kakukk-hegyi tanösvény kialakítása	Tanösvény kiépítése	Ismeretterjesztés	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	polgármester civil szervezetek	2018.12.31.	Ismeretek bővülnek	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció, műszaki vezető, lakosság	5 év	Nem releváns
22	Piac létesítése	Piactér kiépítése	helyi emberek termékeinek értékesítése	pályázati dokumentáció, helyi költségvetés	pályázati, helyi költségvetés	pályázat, költségvetés	polgármester	2018.12.31.	helyi termékek értékesítése	dokumentáció, műszaki vezető,	5 év	Nem releváns
23	Somodorpuszta önkormányzati tulajdonba vétele	Somodorpuszta tulajdonjoga a helyi önkormányzaté – állami tulajdonból átvétele	Helyi fejlesztések lehetőségének megteremtése	nem releváns	nem releváns	Somodorpuszta tulajdonbevétele	polgármester	2018.12.31.	helyi fejlesztések, szolgáltatások bővítése	dokumentáció	5 év	Nem releváns
24	Somodorpuszta fejlesztése	Somodoron a szolgáltatások és fejlesztés	Helyi fejlesztések lehetőségének megteremtése	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	Somodorpuszta fejlesztése	polgármester	2018.12.31.	helyi fejlesztések, szolgáltatások bővítése	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció, műszaki vezető, lakosság	5 év	Nem releváns
25	Kerékpárút építése	a környező kerékpárutakkal való összekötés	helyi lakosság részére kerékpározás lehetőségének	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	Sportolási lehetőség, energiatakarékos közlekedés	polgármester	2028. 12. 31.	sportolási lehetőség, közlekedési lehetőség	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció, műszaki vezető,	5 év	Nem releváns

			megteremtése									
26	Modern Sportpálya építése	focipálya, futópálya, atlétikai pálya építése	helyi lakosságnak sporttér biztosítása	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	sportolási lehetőség	polgármester	2028.12.31.	sportolási lehetőség	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció, műszaki vezető,	5 év	Nem releváns
27	Falugondnok alkalmazása	Települési problémák megoldása, önkormányzati feladatok végzése	A helyi munkák koordinálása, irányítása	pályázat, költségvetés	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	költségvetésben státusz biztosítása	polgármester	2028.12.31.	Település problémák minimalizálódna	költségvetés, pályázat, munkaköri leírás	5 év	Nem releváns
28	Művelődésszervező alkalmazása	Minőségi kulturális programok szervezése	Helyi események, programok szervezése	pályázat, költségvetés	pályázat, költségvetés, pályázati dokumentáció	költségvetésben státusz biztosítása	polgármester	2018.12.31.	Település kulturális életének felpozíciója	költségvetés, pályázat, munkaköri leírás	5 év	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Élelmiszer- és ruhasegélyezés, szociális tűzifa	A településen rossz anyagi körülmények között élők segítése	létfenntartáshoz szükséges támogatások biztosítása	szolgáltatástervezési koncepció	Új Roma Stratégia (2019-2030) Idősgyűjtemény Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Élelmiszer és ruhasegély akciók szervezése, szociális tűzifa kiosztása az érintettek számára	civil szervezet vezetője	2028. 12. 31.	Támogatottak száma	állami, önkormányzati pénzügyi támogatás, humán erőforrásként civil szervezetek bevonása	5 év	Nem releváns
2	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása	Az aktívkorú munkanélküliek minél szélesebb körű bevonása a közfoglalkoztatásba	Munkanélküliek visszavezetése a munka világába	Aktívkorúak nyilvántartása	Magyar Nemzeti Társadalmi Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	közfoglalkoztatás biztosítása	Polgármester	2028. 12. 31. Elvégezve	közfoglalkoztatásba bevont munkanélküliek száma	Pénzügyi erőforrásként állami támogatás felhasználása, humán erőforrásként önkormányzati dolgozók bevonása	5 év	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Felsőoktatásban tanulók támogatása	továbbtanulás biztosítása gyermekek részére	továbbtanulás támogatása	közzoktatási koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Bursa pályázatról tájékoztatás,	Alapítvány, polgármester	2028. 12. 31.	támogatottak számának mérése	Fiatalkorúak pénzügyi támogatása pályázati forrás felhasználásával	5 év	Nem releváns
2.	Nyári táborok szervezése	Gyermekek részére hasznos és tevékeny szünidei elfoglaltság	Nyári foglalkozások támogatása	közzoktatási koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Táborokról tájékoztatók	Polgármester, iskolaigazgató, ifjúságvédelmi felelős	2028. 12. 31.	táboroztatást igénylők számának mérése	Fiatalkorúak pénzügyi támogatása pályázati forrás felhasználásával, éves költségvetés	5 év	Nem releváns

3.	Ösztöndíj programokon való részvétel	Rászoruló tanulók támogatása	tanulók anyagi támogatása	közzoktatási koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Ösztöndíj pályázatokról tájékoztatók	Polgármester, iskolaigazgató, ifjúságvédelmi felelős	2028. 12. 31.	rászorulóknak létszámának felmérése	Fiatalkor pénzügyi támogatása pályázati forrás felhasználásával,	5 év	Nem releváns
4	Általános iskola bővítés	Több osztályterem létesítése, gyermeklétszám növelése	tanulási lehetőségének biztosítása	közzoktatási koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázatokról tájékoztatás	Polgármester, iskolaigazgató	2028.12.31.	tanulólétszám felmérése	gyermekek oktatásának biztosítása, esetleges pályázati forrás kihasználása	5 év	Nem releváns
5	pedagógus szolgálati lakás	Szakember (szaktanárok) alkalmazása, oktatási színvonalának emelése	szaktanárok alkalmazása, minőségi oktatás	közzoktatási koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázatokról tájékoztatás	Polgármester, iskolaigazgató	2028.12.31.	pedagógus létszám felmérése	pedagógusok településünkre vonzása	5 év	Nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége

1	Családon belüli erőszak	A családon belüli erőszak áldozatainak nem rendelkeznek minden esetben elegendő információval	A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása	Védőnő egyéni terve	Nők és Férfiak Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Plakát kihelyezése, a település honlapján az elérhetőségek feltüntetése	Polgármester, védőnő	2028. 12. 31.	Tájékoztatottság mértéke	Hivatali humán erőforrás igénybevétele, költségvetés	5 év	Nem releváns
2	Bölcsőde építés, mini óvodai csoport létrehozása	A nők munkába való visszatérésének segítése	A gyermekek elhelyezésének biztosítása	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Nők és Férfiak Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	igényfelmérés, csoport létrehozása, bölcsőde tervezés	Polgármester, védőnő, óvodavezető	2028. 12. 31.	igénylők létszámának felmérése	Hivatali humán erőforrás igénybevétele, költségvetés	5 év	Nem releváns
3	Kerekítő foglalkozás, Családi nap	Gyermekek és szülők részére közös program	Családi közösség erősítése	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció, humán erőforrás	Nők és Férfiak Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	igényfelmérés,	Kulturális referens, védőnő	2028. 12. 31.	igényfelmérés	Hivatali humán erőforrás igénybevétele	5 év	Nem releváns
4	Gyógytorna	A nők egészségének megővése, életmódjuk alakítása	A nők egészséges életmódra való térítése	Pályázati dokumentáció, humán erőforrás	Nők és Férfiak Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	igényfelmérés, csoport létrehozása	védőnő	2028. 12. 31.	igényfelmérés, létszám felmérés	Hivatali humán erőforrás igénybevétele	5 év	Nem releváns

IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek Napja	közösség építő programok hiánya	időseknek program biztosítása, társadalmi megbecsülésük erősítése	ESZI beszámoló, éves költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	forrás keresése, igényfelmérés, Idősek Napja megrendezése, egyéb közösség programok megszervezése	Alapítvány, polgármester	2028. 12. 31. megvalósulás folyamatos.	programok száma és létszám	pénzügyi erőforrások: vállalkozók, civil szervezetek, önkormányzat humán erőforrások: önkormányzat, civil szervezetek technikai erőforrás: önkormányzat	5 év	Nem releváns
2	Nyugdíjas Klub	Nyugdíjasok találkozásának biztosítása, közösségi életben való részvétele	időseknek program biztosítása,	ESZI beszámoló, éves költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024) Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	forrás keresése, igényfelmérés,	Alapítvány, polgármester	2028. 12. 31. megvalósulás	klub rendezvények száma, létszám	pénzügyi erőforrások: vállalkozók, civil szervezetek, önkormányzat humán erőforrások: önkormányzat, civil szervezetek technikai erőforrás: önkormányzat	5 év	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Akadálymentesítés részben megoldott, ezt minden helyi intézményben biztosítani	Teljes körű akadálymentesítés	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Pályázati forrás keresése, teljes körű akadálymentesítés	polgármester	2028. 12. 31.	Akadálymentesítés mértéke	Pályázati forrás felhasználása	5 év	Nem releváns
2	Életviteli tanácsadó előadások	Életmód, közérzetjavító tréning	Teljes élet lehetőségének biztosítása	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Pályázati forrás keresése, humán erőforrás (előadók, tanácsadók) felkutatása	kulturális referens	2018.12.31.	Fogyatékosok életvitelének javulása	Pályázati forrás, humán erőforrás felhasználása	5 év	Nem releváns

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szomor község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szomor Község Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Szomor, 2023. május....

.....

Aláírá

